

HKSCAN

**Tilinpäätöstiedote
2021**

HKScanin tilinpäätöstiedote 1.1.–31.12.2021

HKScanin vuoden 2021 tuloskehitys kaksijakoinen, Suomen ja Ruotsin tulosparannus jatkui

Loka-joulukuu 2021

- HKScanin liikevaihto kasvoi 4,0 prosentilla ja oli 491,6 (472,9) miljoonaa euroa. Food service -myynti kasvoi selvästi pandemiaan liittyvien rajoitusten purkamisen myötä. Korkeamman jalostusasteen tuoteryhmien, kuten aterioiden ja ateriakomponenttien, myynti kasvoi selvästi.
- Konsernin liiketulos oli 7,6 (17,5) miljoonaa euroa.
- Konsernin vertailukelpoinen liiketulos oli 7,3 (12,1) miljoonaa euroa.
- Suomen vertailukelpoinen liiketulos oli 5,2 (10,4) miljoonaa euroa. Sitä heikensi selvästi energian ja muiden hyödykkeiden hintojen nopea ja huomattava nousu. Kustannusten nousun siirtäminen myyntihintoihin kesken sopimuskauden ei ollut mahdollista.
- Ruotsi paransi edelleen vertailukelpoista liiketulostaan ja se oli 8,7 (7,2) miljoonaa euroa.
- Baltian vertailukelpoinen liiketulos oli -4,5 (0,3) miljoonaa euroa. Sitä heikensivät selvästi eurooppalaisen sianlihan ylituotannon aiheuttama hintapaine sekä rehu- ja energiahintojen merkittävä nousu.
- Tanska vahvisti vertailukelpoista liiketulostaan ja se oli 1,0 (-0,7) miljoonaa euroa. Strateginen siirtymä paremmin kannattaviin tuoteryhmiin eteni suunnitellusti ja tuki myynnin kasvua.
- Poikkeuksellisen suuri energian ja muiden tuotantopanosten hintojen nousu nosti kustannuksia kaikilla HKScanin kotimarkkinoilla.
- Liiketoiminnan rahavirta oli 42,1 (40,5) miljoonaa euroa.

Tammi-joulukuu 2021

- HKScanin liikevaihto oli 1 815,3 (1 781,0) miljoonaa euroa. Vertailukelpoisin valuuttakurssin liikevaihto oli vertailuvuoden tasolla. Strategisesti tärkeiden korkeamman jalostusasteen tuotteiden, kuten aterioiden ja ateriakomponenttien, myynti kasvoi selvästi. Myös omien brändituotteiden vähittäiskauppa-myynnin kasvu jatkui. Food service -myynti kasvoi pandemiarajoitusten asteittaisen purkamisen myötä.
- Konsernin liiketulos oli 17,9 (21,3) miljoonaa euroa.
- Konsernin vertailukelpoinen liiketulos oli 14,5 (17,0) miljoonaa euroa.
- Suomen vertailukelpoinen liiketulos parani 2,5 miljoonalla eurolla ja oli 8,5 (6,0) miljoonaa euroa.
- Ruotsin vertailukelpoinen liiketulos parani 3,9 miljoonalla eurolla ja oli 22,9 (19,0) miljoonaa euroa.
- Baltiassa rehu- ja energiahintojen merkittävä nousu sekä eurooppalaisen sianlihan ylitarjonnasta johtuva hintapaine aiheuttivat suurimman negatiivisen poikkeaman koko konsernin tuloskehitykseen. Baltian vertailukelpoinen liiketulos oli -5,1 (4,0) miljoonaa euroa.
- Tanskassa strateginen myynnin painopisteen siirto korkeamman jalostusasteen siipikarjatuotteisiin pienensi selvästi lintuinfluenssan negatiivista vaikutusta liiketulokseen. Tanskan vertailukelpoinen liiketulos oli 0,0 (1,1) miljoonaa euroa.
- Liiketoiminnan rahavirta oli 54,6 (63,7) miljoonaa euroa. Muutos johtui vertailuvuotta heikommasta tuloksesta sekä käyttöpääoman vaihtelusta.
- Korollinen nettovelka oli 314,5 (299,6) miljoonaa euroa ja nettovelkaantumisaste 95,2 (91,0) prosenttia.
- Hallitus esittää varsinaiselle yhtiökokoukselle, että yhtiö jakaa vuodelta 2021 osinkoa 0,04 euroa osakkeelta.

Sulkeissa olevat luvut viittaavat samaan ajanjaksoon edellisenä vuonna, ellei toisin mainita. Raportin luvut ovat tilintarkastamattomat.

Näkymät 2022

Vuonna 2022 HKScan arvioi konsernin vertailukelpoisen liiketuloksen paranevan vuodesta 2021. Alkuvuoden 2022 vertailukelpoisen liiketuloksen arvioidaan olevan vertailukautta heikompi yhtiön tuloskehitykseen voimakkaasti vaikuttavasta inflaatiosta sekä kansainvälisestä liha- ja viljamarkkinan merkittävästä epätasapainosta johtuen. Koko vuoden tuloskehitykseen vaikuttaa merkittävästi kansainvälisen liha- ja viljamarkkinan kehitys.

Avainluvut, liikevaihto

(miljoonaa euroa)	10-12/2021	10-12/2020	1-12/2021	1-12/2020
Liikevaihto	491,6	472,9	1 815,3	1 781,0
Suomi	209,7	208,9	772,3	772,4
Ruotsi	196,7	184,6	700,4	662,1
Baltia	44,1	43,0	170,0	175,0
Tanska	41,0	36,4	172,7	171,5

Avainluvut, liiketulos

(miljoonaa euroa)	10-12/2021	10-12/2020	1-12/2021	1-12/2020
Liiketulos	7,6	17,5	17,9	21,3
- % liikevaihdosta	1,5	3,7	1,0	1,2
Vertailukelpoinen liiketulos	7,3	12,1	14,5	17,0
- % liikevaihdosta	1,5	2,6	0,8	1,0
Vertailukelpoinen liiketulos, Suomi	5,2	10,4	8,5	6,0
- % liikevaihdosta	2,5	5,0	1,1	0,8
Vertailukelpoinen liiketulos, Ruotsi	8,7	7,2	22,9	19,0
- % liikevaihdosta	4,4	3,9	3,3	2,9
Vertailukelpoinen liiketulos, Baltia	-4,5	0,3	-5,1	4,0
- % liikevaihdosta	-10,1	0,6	-3,0	2,3
Vertailukelpoinen liiketulos, Tanska	1,0	-0,7	0,0	1,1
- % liikevaihdosta	2,4	-1,8	0,0	0,6

Avainluvut, muut

(miljoonaa euroa)	10-12/2021	10-12/2020	1-12/2021	1-12/2020
Käyttökate (EBITDA)	23,6	25,0	78,1	78,1
Tulos ennen veroja	5,1	15,2	6,6	12,3
- % liikevaihdosta	1,0	3,2	0,4	0,7
Tilikauden tulos	0,8	11,2	-1,2	4,8
- % liikevaihdosta	0,2	2,4	-0,1	0,3
Tulos/osake, euroa	-0,01	0,09	-0,06	-0,01
Vertailukelpoinen tulos/osake, euroa	-0,01	0,04	-0,10	-0,05
Liiketoiminnan rahavirta	42,1	40,5	54,6	63,7
Rahavirta investointien jälkeen	21,2	26,5	81,2*	-21,4*
Sitoutuneen pääoman tuotto (ROCE) ennen veroja, %			3,6	3,9
Korollinen nettovelka			314,5	299,6
Nettovelkaantumisaste %			95,2	91,0

* 1-12/2020 sisältää 37,7 miljoonan euron investoinnin Vantaan yksikön tonttiin.
1-12/2021 sisältää Vantaan kiinteistön (tontti ja rakennukset) myynnin 76,1 miljoonalla eurolla.

HKScanin toimitusjohtaja Tero Hemmilä

HKScanin kolmivuotinen Turnaround-ohjelma päättyi vuoden 2021 lopussa. Turnaroundin aikana paransimme yhtiön vertailukelpoista liiketulosta kumulatiivisesti noin 61 miljoonaa euroa. Pidän tekemäämme tulosparannusta hyvänä saavutuksena, kun otamme huomioon hyvin poikkeukselliset ja odottamattomat muutokset toimintaympäristössämme.

On selvää, että tulosparannuksemme ei ole vielä riittävä. Aiemmin kerrotun mukaisesti Turnaroundia seuraa vaihe, jonka aikana yhtiön taloudellista perustaa vahvistetaan edelleen ennen strategian kokonaisvaltaista toimeenpanoa. Tämän vuoksi vuonna 2022 painopisteemme on edelleen vahvasti ydinliiketoimintamme kilpailukyvyyn ja kannattavuuden parantamisessa. Hyvin poikkeuksellinen toimintaympäristö haastaa meitä rehun, energian ja muiden tuotantopanosten hintojen voimakkaan nousun myötä myös vuonna 2022. Tämä edellyttää meiltä määrätietoista toimenpiteitä myyntihinnoittelussa sekä liikevaihtoa kasvattavissa ja kannattavuutta vahvistavissa muissa kaupallisissa toimenpiteissä. Yhtä keskeisessä roolissa kannattavuuden vahvistamiseksi on kustannustehokkuuden ja tuottavuuden merkittävä parantaminen teollisissa toiminnoissa.

Vuoden 2021 liikevaihto vakaa, tuloskehitys kaksijakoinen

Vuonna 2021 HKScanin liikevaihto oli vakaa, mutta kasvoi neljä prosenttia vuoden viimeisellä neljänneksellä. Food service -myynti elpyi selvästi. Koko vuoden food service -myynti oli yli kuusi prosenttia ja viimeisen vuosineljänneksen myynti lähes 10 prosenttia vertailukautta parempi. Vuonna 2021 onnistuimme vähittäiskaupassa hyvin omilla brändituotteillamme. Myyntimme vahvistui erityisesti lihavalmistetuissa, ateria-komponenteissa ja aterioissa, mikä on pienentänyt tarveitamme suhdanneherkempään ja heikommin kannattavaan vientiin.

Konsernin vuoden 2021 vertailukelpoinen liiketulos jäi vertailuvuodesta hyvin poikkeuksellisessa markkinatilanteessa. Koronapandemia, voimakas kustannusinflaatio, lintuinfluenssa, sianlihan eurooppalaisen ylituotannon aiheuttamat matalat markkinahinnat sekä ennätyksellisen korkeiksi kivunneet rehujen ja energian hinnat loivat liiketoimintaan merkittävää epävakautta. HKScanin päämarkkina-alueet Ruotsi ja Suomi paransivat liiketulostaan, mutta Tanskan ja Baltian liiketulokset heikkenivät. Vuonna 2021 HKScanin liiketulos oli 17,9 miljoonaa euroa, kun se vertailuvuonna oli 21,3 miljoonaa euroa. Vertailukelpoinen liiketulos oli 14,5 miljoonaa euroa ja vertailuvuonna 17,0 miljoonaa euroa.

Koko vuoden tuloskehitys oli kaksijakoinen ja syyt tähän ovat selvät. HKScanin keskeisillä kotimarkkinoilla Suomessa ja Ruotsissa positiivinen tuloskehitys jatkui. Erityisen tyytyväinen olen Ruotsin liiketoimintamme hyvään kehitykseen. Ruotsi on pystynyt parantamaan vertailukelpoista liiketulostaan jo 15 kvartaalia peräkkäin suhteessa vertailukausiin. Suomen vertailukelpoinen liiketulos heikkeni, mutta aterioiden ja ateriakomponenttien vähittäiskauppamyynni kehittyi hyvin. Vaikka Tanskan tuloskehitys jäi koko vuoden osalta vertailukaudesta, olen markkinaympäristö huomioiden tyytyväinen saavutettuun vertailukelpoiseen liiketulokseen ja erityisesti vuoden viimeiseen neljännekseen. Baltian koko vuoden tuloskehitys oli heikko ja aiheutti merkittävimmän osan konsernin tulospoikkeamasta suhteessa tavoitteeseemme. Poikkeuksellinen alhainen sianlihan hinta ja historiallisen korkea viljan hinta heikensivät merkittävästi laajaan vertikaaliseen integraatioon perustuvassa toimintamallissa Baltian liiketoimintamme tulosta.

Suomen ja Ruotsin hyvän tuloskehityksen taustalla on tuotteiden jalostusarvon nosto sekä brändituotteiden myynnin kasvu. Tämä kehitys on myös strategiamme mukaista lisäarvon luontia. Olemme Scan-brändillä sekä tuotteistoamme kehittämällä kyenneet rakentamaan erilaistavaa lisäarvoa. Ruotsin hyvää kehitystä on tukenut myös selvä tuotantoprosessiemme tuottavuuden nosto. Suomessa siipikarjaliiketoiminnan tulosparannus jatkui, joskin maltillisena. Rauman tuotantoyksikön toiminnallinen kehittäminen eteni suunnitellusti, mutta kaupallinen menestyminen siipikarjatuotteissa jätti parannettavaa. Kumppanuus- ja osakkuusyhtiömme Mäkitalon Maistuvien annossalaattien myynti kasvoi vahvasti.

Tanskassa koko toimialaa koskevalla lintuinfluenssatilanteella ja siitä johtuvilla EU:n ulkopuolisen viennin rajoituksilla oli selvä negatiivinen vaikutus liiketulokseemme. Strategiamme vahvistua tanskalaisilla tuoreilla ja kypsillä siipikarjatuotteilla sekä Tanskassa että Ruotsissa on edennyt hyvin, mikä on osaltaan vahvistanut Tanskan liiketulostamme ja vähentänyt riippuvuuttamme EU:n ulkopuolelle suuntautuvasta pakasteviennistä.

Baltian poikkeuksellinen markkinatilanne haastaa edelleen koko pitkän paikallisen arvoketjumme. Euroopan sianlihan ylituotanto on painanut markkinahintoja voimakkaasti ja laskenut samalla liike-toiminnassamme tuotantoeläimiin sitoutuneen pääoman arvoa. Samanaikaisesti tapahtunut rehujen ja energian hintojen nopea ja huomattava nousu on ollut hyvin poikkeuksellista. Liha- ja viljamarkkina tulee toipumaan tilanteesta tarjonnan ja kysynnän tasapainottuessa, mikä vahvistaa Baltian tulostamme.

Matkalla monipuoliseksi ruokataloksi

Merkittävämmän ruokatalotransformaation läpivienti edellyttää HKScanilta nykyistä vahvempaa tasetta rakentaessamme nykyisten ydinliiketoimintojen rinnalle uusia ruokaliiketoimintoja. Tässä keskeisessä roolissa on yhtiön tuloksen vahvistaminen. Lisäksi arvioimme jatkuvasti eri liiketoimintojemme asemaa osana konsernia ja sen strategiaa. Nämä ovat keskeisiä elementtejä selkeämmän ja vaikuttavamman ruokatalotransformaation mahdollistamiseksi.

Ruotsissa solmimme marraskuussa 2021 yhteistyösopimuksen Gårdsfisk-kasvatuskonseptin omistavan Scandinavian Aquasystems Ab:n kanssa. Yhteistyön tavoitteena on skaalata ympäristöystävällisempään kiertovesikasvatukseen perustuvaa maatilatason kalankasvatusta ja olla mukana kasvavassa kalaproteiinien markkinassa. HKScan toimii Ruotsissa niin kaupallisena kuin myös tuotannollisena yhteistyökumppanina.

Ruotsissa aloitimme valmisaterioissa yhteistyön Maten é klar -ateriakonseptin kanssa. Myös arvostettu ja vahva Scan-brändimme ottaa uusia askelia ja laajenee alkuvuonna uusiin tuotekategorioiden, kuten kasvipohjaisiin tuotteisiin.

Suomessa meillä on vahva asema lihavalmistamisessa, ateriakomponenteissa ja siipikarjatuotteissa. Tavoitteemme on kasvaa edelleen siipikarjatuotteissa, aterioissa ja välipaloissa. Strateginen tavoitteemme on olla HKScanin oman vahvan tarjoaman lisäksi tytäryhtiöidemme - Kivikylän, Tamminen ja Boltsi - kanssa kuluttajille vahvempi ja kaupalle halutumpi kumppani. Yhteistyö Mäkitalon Maistuvat -annossalaatteja valmistavan osakkuusyhtiömme kanssa vahvistuu.

Loppuvuonna 2021 Suomessa lanseerattiin kaupan palvelutiskeihin ravintolataso tuoreateriat Vietävä-konseptilla. Viime kesänä päätetty investointi välipalatuotteiden valmistukseen etenee suunnitellusti ja uudet tuotteet tulevat myyntiin syksyllä 2022. Investointi mahdollistaa kasvumme hyvän kannattavuuden välipalatuotemarkkinassa Suomessa.

Jatkamme strategian toimeenpanoa markkina-asemamme vahvistamiseksi Tanskassa ja Ruotsissa tanskalaisesta siipikarjasta valmistetuilla tuoreilla ja kypsillä tuotteilla sekä lihavalmistetuilla.

Baltiassa liiketoimintamme kyvykkyys ei ole heikentynyt, vaikka emme ole hyvin poikkeuksellisessa markkinatilanteessa kyenneet turvaamaan tulostamme ja sopeutumaan tilanteeseen. Baltiassa siipikarjaliiketoiminnan ja lihavalmistamisen kannattavuus on muita tuotekategorioita paremmalla tasolla ja markkina-asemamme erityisesti siipikarjassa on vahva.

Jatkamme määrätietoisesti Zero Carbon -ohjelmamme toteutusta. Tavoitteenamme on hiilineutraali ruokaketju vuoden 2040 loppuun mennessä. Oman tuotannollisen toimintamme kehittämisen ohella huomiomme on alkutuotannon ilmastokysymyksissä. Jatkamme hyvien käytäntöjen skaalaamista päästöjen vähentämiseksi sekä hiilinielujen lisäämiseksi yhdessä sopimustuottajiemme ja kumppaneidemme kanssa.

Lihaliiketoiminnan arvoketjun haasteet jatkuvat

HKScanin lihaliiketoiminnan arvoketju on isojen kysymysten äärellä. Lihaa tuottavien mautilojen heikko taloudellinen tilanne johtuu Euroopan ylijäämäisestä sianlihamarkkinan tilanteesta, rehujen ja muiden tuotantopanosten hintojen voimakkaasta noususta sekä mautilojen viljasadon niukkuudesta. Rehujen ja muiden tuotantopanosten hintojen nousu niin mautiloilla kuin HKScanin omassa toiminnassa on nostanut kustannuksia laaja-alaisesti.

Olemme jo nostaneet tuottajahintoja turvataksemme lihantuotannon kannattavuutta ja liharaaka-aineen saatavuutta. Hinnat nousevat edelleen niillä markkinoilla, joilla mautilojen kannattavuus on erityisen heikko. Selvä paine lihatuotteiden kuluttajahintojen nousulle jatkuu.

Katseemme on vahvasti vuodessa 2022. Tänä vuonna kehitämme HKScanin liiketoimintaa kokonaisvaltaisesti ja keskitymme kannattavuuden parantamiseen. Strateginen tavoitteemme on kasvaa monipuoliseksi ja vahvaa omistaja-arvoa luovaksi ruokataloksi.

Strategia

HKScanin kolmivuotinen Turnaround-ohjelma päättyi vuoden 2021 lopussa. Sen aikana yhtiö nousi syvästä taloudellisesta kriisistä tilanteeseen, jossa taloudellinen perusta on merkittävästi vakaampi. Konsernin vertailukelpoinen liike-tulos parani Turnaround-ohjelman aikana kumulatiivisesti noin 61 miljoonaa euroa. Saavutettu tulosparannus ei kuitenkaan ole riittävä ja siksi Turnaroundia seuraa vaihe, jonka aikana yhtiön taloudellista perustaa vahvistetaan edelleen keskittymällä ydinliiketoimintojen kannattavuuden parantamiseen ennen strategian kokonaisvaltaisempaa toimeenpanoa.

Strategiansa mukaisesti HKScan kasvaa monipuoliseksi ruokataloksi. Strategian toteutus tarvitsee uutta osaamista ja taloudellista liikkumatilaa. Siksi yhtiön on välttämätöntä monipuolistaa osaamistaan ja jatkaa toimintojensa määrätietoista kehittämistä. Vahvat asiakassuhteet ja kaupallinen uudistuminen sekä tuottavuuden ja kustannustehokkuuden parantaminen sian- ja naudanlihatuotteisiin, lihavalmisteisiin, ateriakomponentteihin ja aterioidiin sekä siipikarjatuotteisiin perustuvassa ydinliiketoiminnassa luo taloudellisen ja toiminnallisen perustan liiketoiminnan laajentamiselle ja monipuolistamiselle. Myös kuluttajasuhteen vahvistaminen yhtiön tunnettujen brändien avulla on ratkaisevan tärkeää. Kuluttajalähtöisyyden vahvistaminen on keskeisessä roolissa, sillä yhtiön strategian keskiössä on kuluttajakäyttäytymisen ja asiakaspinnan muutosten ymmärtäminen sekä niihin vastaaminen.

Samanaikaisesti HKScan hakee uutta kasvua ja tarttuu aktiivisesti taloudellisten resurssiensa puitteissa uusiin liiketoimintamahdollisuuksiin, jotka toteuttavat yhtiön strategista tavoitetta kasvaa monipuoliseksi ruokataloksi. Muutosmatkallaan yhtiö haluaa säilyttää nykyiset vahvuutensa. Uutta kasvua ja kannattavuutta rakennetaan suunnitelmallisesti paikallisuus huomioiden. Tässä kumppanuusstrategialla on merkittävä rooli. Kumppanuuksien kautta HKScan etenee uusille liiketoiminta-alueille nopeasti ja joustavasti. Tavoitteena on uusien liiketoimintojen skaalaaminen hyödyntäen yhtiön laajaa kaupallista ja tuotannollista alustaa. Esimerkkejä kumppanuuksista ovat jo pitkään mukana olleet Kivikylän ja Tamminen sekä viimeisimpinä Hes-Pro, Boltsi ja Mäkitalon Maistuvat Suomessa sekä Gårdsfisk ja Maten é klar Ruotsissa.

Merkittävän ruokatalotransformaation läpivienti edellyttää HKScanilta nykyistä vahvempaa tasetta rakennettaessa nykyisen vahvasti siipikarjanlihatuotteisiin sekä sian- ja naudanlihatuotteisiin perustuvan liiketoiminnan rinnalle uusia ruokaliiketoimintoja ja tapoja kohdata markkinamuutokset. Taloudellisen liikkumatilan lisäämiseksi arvioidaan jatkuvasti eri liiketoimintojen asemaa osana konsernia. Päättynyttä Turnaround-jaksoa seuraa vaihe, jossa yhtiön tasetta vahvistetaan aktiivisesti eri keinoin vaikuttavamman ruokatalotransformaation mahdollistamiseksi.

Edistyksellinen vastuullisuustyö toimii HKScanin liiketoiminnan yhä vahvempana perustana. Se on toimintaympäristön uusi normaali, jonka merkitys tuloksen ja taseen johtamisessa on yhä tärkeämpi. Kyky toimia ympäristön ja luonnon kantokyvyn rajoissa sekä rakentaa yhtiön toiminnalle vahvaa sosiaalista perustaa mahdollistaa hyvän tuloksentekevyyden ja vastuullisen vaurauden luomisen yhtiön kotimarkkinoilla. HKScan jatkaa tavoitteellista ilmastotyötään Zero Carbon -ohjelmalla, jonka tavoitteena on hiilineutraali ruokaketju vuoden 2040 loppuun mennessä. Oman tuotannollisen toiminnan ohella paneudutaan alkutuotannon ilmastokysymyksiin ja skaalattaviin keinoihin päästöjen vähentämiseksi sekä hiilinielujen lisäämiseksi yhdessä sopimustuottajien ja muiden kumppaneiden kanssa.

HKScanin liiketoiminnan arvonluonnin keskeiset ajurit ovat kasvu ydinliiketoiminnassa nostamalla tuotteiden jalostusarvoa sekä vahvistamalla yhtiön omien brändien arvonluontikykyä. Tämän ohella tavoitteena on kasvaa aterioidissa ja välipaloissa sekä uusissa ruokaliiketoiminnoissa ja uusissa raaka-ainepohjia hyödyntäen. Vahvistuminen kasvavissa ja uusissa myyntikanavissa on keskeistä. Food service -kanava on jo pitkään ollut kasvussa ja murroksessa, jota koronapandemia edelleen vahvistaa. Tämä tarjoaa HKScanille mielenkiintoisia mahdollisuuksia rakentaa uusia liiketoimintamalleja. Tuottavuuden nosto kaikissa liiketoimintaprosesseissa on tärkeä arvonluonnin ajuri. Vastuullisuuden rakentaminen liiketoiminnan arvoa luovaksi perustaksi on keskeisessä roolissa luotaessa markkinassa erilaistavaa arvoa.

Keskeistä 2021

HKScan aloitti Ruotsissa yhteistyön Gårdsfiskin kanssa

HKScan ja Scandinavian Aquasystems AB allekirjoittivat marraskuussa 2021 yhteistyösopimuksen kala-tuotteiden myynnistä Gårdsfisk-brändillä sekä kalasta valmistettavien ateriakomponenttien valmistuksesta Ruotsissa. Samalla HKScanista tuli yhtiön vähemmistöomistaja hieman yli 10 prosentin osuudella. Gårdsfisk-kalatuotteiden myynti siirtyi HKScanin Ruotsin organisaatiolle vuoden 2022 alussa.

Gårdsfisk-brändillä tuotetaan kalaa vastuullisesti ja tiiviissä yhteistyössä ruotsalaisten maatalojen kanssa. HKScanin oma sopimustuottajien verkosto Ruotsissa tarjoaa konseptin skaalaamiselle hyvän pohjan.

HKScan investoi ravintolataso tuoreaterioihin Suomessa

Syksyllä 2021 HKScanin Vantaan yksikköön valmistui moderni ravintolataso keittiö, jossa kokit valmistavat premium-tason tuoreaterioita. Keittiömestari Kape Aihisen kehittämien Vietävä-konseptin tuoreaterioiden myynti pääsee Suomessa täyteen vauhtiin alkuvuonna 2022.

Baltian uuden logistiikkakeskuksen toiminta käynnistyi

Virossa lähellä Tallinnaa sijaitsevasta HKScanin uudesta logistiikkakeskuksesta toimitettiin ensimmäiset tilaukset asiakkaille syyskuussa 2021. Koko Baltian markkina-alueella palveleva logistiikkakeskus mahdollistaa asiakkaiden nopeamman ja joustavamman palvelun.

Tanska nostaa jalostusastetta strategiansa mukaisesti

Tanskassa HKScanin vahva panostus siipikarjatuotteiden jalostusasteen nostoon näkyi vuonna 2021 selvänä vähittäiskauppamyynnin kasvuna. HKScan on onnistuneesti siirtänyt myyntiään matalakatteisista pakastetuista vientituotteista tuoreisiin ja kypsiin siipikarjatuotteisiin. Strateginen myynnin painopisteen siirto korkeamman jalostusasteen tuotteisiin on osaltaan pienentänyt lintuinfluenssan negatiivisia vaikutuksia Tanskan liiketoiminnan kannattavuuteen.

HKScan hankki vähemmistöosuuden Mäkitalon Maistuvat Oy:stä ja vahvistui kasvipohjaisissa aterioissa

Kesäkuussa 2021 HKScan hankki 24,9 prosentin osuuden Mäkitalon Maistuvat Oy:n osakekannasta. HKScanin ja Mäkitalon Maistuvien yhteistyö käynnistyi huhtikuussa 2021 myynti- ja jakelukumppanuudella. Mäkitalon Farmi -brändillä myytävien annossalaattien myynti on kasvanut nopeasti.

HKScan investoi välipaloihin Suomessa

Kesällä 2021 HKScan päätti investoida uuteen valmistusteknologiaan, joka mahdollistaa vahvistumisen kasvavassa välipalatuotteiden kategoriassa. Välipalatuotteiden linjasto rakennetaan HKScanin Eurassa sijaitsevaan tuotantoyksikköön. Uudet välipalat tulevat Suomen markkinoille syksyllä 2022.

HKScan toteutti merkittävän investoinnin parantaakseen Rauman siipikarjajyksikön tuottavuutta

HKScanin noin kuuden miljoonan euron investointi Rauman siipikarjajyksikön uuteen teurastusprosessiin otettiin käyttöön maaliskuussa 2021. Investointi mahdollistaa yksikön raaka-ainesannon, tuottavuuden ja toiminnan luotettavuuden parantamisen sekä luo hyvän pohjan koko jalostusprosessin jatkokehittämiselle. Investoinnilla HKScan vastaa Kariniemen-siipikarjatuotteiden kysynnän vahvaan kasvuun.

HKScan laajensi rahoitus pohjaansa

HKScan laski maaliskuussa 2021 liikkeelle uuden 90 miljoonan euron suuruisen vakuudettoman joukkovelkakirjalainan. Nelivuotinen joukkovelkakirjalaina erääntyy 24.3.2025. Joukkovelkakirjalainasta saatavat varat yhtiö käytti 21.9.2022 erääntyvien kiinteäkorkoisten, vakuudettomien velkakirjojen osittaiseen takaisinostoon. Vantaan kiinteistökaupan yhteydessä HKScan maksoi vuonna 2022 erääntyvän 74,3 miljoonan euron pankkilainan kokonaisuudessaan pois.

HKScan myi Vantaan kiinteistönsä maapohjan ja rakennukset

HKScan myi helmikuussa 2021 Vantaan kiinteistönsä maapohjan ja rakennukset kiinteistösijoittaja Sagax Finland Asset Management Oy:lle. Kauppahinta oli 76,1 miljoonaa euroa. Kaupan yhteydessä sovittu vuokrasopimus antaa HKScanille mahdollisuuden jatkaa ja kehittää liiketoimintaansa pitkäjänteisesti Vantaalla seuraavat 20 vuotta. Sopimus sisältää myös option lisävuosista.

Konsernin liikevaihto ja -tulos

Loka-joulukuu

Liikevaihto

HKScanin liikevaihto kasvoi 4,0 prosenttia ja oli 491,6 (472,9) miljoonaa euroa. Ruotsin kruunun valuuttakurssimuutoksen positiivinen vaikutus liikevaihtoon oli 2,5 miljoonaa euroa.

Liikevaihtoa nostivat food service -myynnin kasvu ravintolarajoitusten asteittaisen purkamisen myötä kaikilla kotimarkkinoilla sekä korkeamman jalostusasteen tuotteiden myynnin kasvu. Omilla brändeillä myytävien aterioiden ja ateriakomponenttien myynnin kasvu jatkui.

Liiketulos

HKScanin liiketulos oli 7,6 (17,5) miljoonaa euroa. Vertailukelpoinen liiketulos oli 7,3 (12,1) miljoonaa euroa. Ruotsin kruunun valuuttakurssimuutoksen vaikutus liiketulokseen oli 0,1 miljoonaa euroa positiivinen.

Suomen vertailukelpoinen liiketulos heikkeni 5,2 miljoonalla eurolla. Merkittävin syy tuloksen heikkemiseen oli energian ja muiden hyödykkeiden nopea ja huomattava hinnannousu, jota ei ollut mahdollista siirtää myyntihintoihin kesken vähittäiskaupan myyntijakson. Baltian vertailukelpoinen liiketulos heikkeni 4,8 miljoonalla eurolla. Baltiassa tuonnin sekä kotimarkkinan hintapaine jatkui, minkä lisäksi alkutuotannon kustannusten nousu heikensi liiketulosta merkittävästi. Tanskan vertailukelpoinen liiketulos parani 1,7 miljoonalla eurolla. Tanskassa strategian mukainen eteneminen sekä jalostusarvon noston että volyymien kasvun osalta paransivat liiketulosta. Ruotsin vertailukelpoinen liiketulos parani 1,5 miljoonalla eurolla.

Katsauskaudella kirjattiin +0,3 miljoonan euron vertailukelpoisuuteen vaikuttavat erät. Vertailukauden liiketulokseen sisältyi +5,4 miljoonan euron vertailukelpoisuuteen vaikuttavat erät. Tarkempi kuvaus vertailukelpoisuuteen vaikuttavista eristä on raportin taulukko-osassa.

Tammi-joulukuu

Liikevaihto

HKScanin liikevaihto oli 1 815,3 (1 781,0) miljoonaa euroa. Ruotsin kruunun valuuttakurssimuutoksen vaikutus liikevaihtoon oli 22,1 miljoonaa euroa positiivinen.

Liikevaihtoa nostivat myynnin kasvu vähittäiskaupassa ja erityisesti omien brändituotteiden myynti korkeamman jalostusasteen tuotekategorioissa. Food service -myynti kasvoi vertailuvuodesta.

Suomessa myynnin vahvistuminen etenkin korkeamman jalostusasteen tuotekategorioissa pienensi tarvetta suhdanneherkempään ja heikommin kannattavaan vientiin. Ruotsissa on pystytty luomaan lisäarvoa paikallisesti tuotetulle lihalle. Baltian liikevaihtoa laski ulkomailta tuotavan edullisemmän liharaaka-aineen aiheuttama paine myyntihinnoissa ja vertailuvuotta alhaisempi sianlihatuotteiden myynnin volyyymi. Ateriakomponenttien sekä siipikarjatuotteiden myynti sen sijaan etenivät suunnitelmien mukaisesti. Tanskassa strategian toteutus eteni hyvin, mutta lintuinfluenssatapauksilla oli selvä negatiivinen vaikutus vientiin EU:n ulkopuolelle.

Liiketulos

Konsernin liiketulos oli 17,9 (21,3) miljoonaa euroa. Vertailukelpoinen liiketulos oli 14,5 (17,0) miljoonaa euroa. Ruotsin kruunun valuuttakurssimuutoksen vaikutus liiketulokseen oli 0,7 miljoonaa euroa positiivinen.

Baltiassa liiketulos heikkeni merkittävästi. Euroopan sianlihan ylituotanto painoi markkinahintoja voimakkaasti ja samaan aikaan rehujen ja energian hintojen nopea ja huomattava nousu nosti kustannuksia. Tanskassa lintuinfluenssatapauksista johtuvilla viennin rajoituksilla oli merkittävä liiketulosta heikentävä vaikutus, jota tasapainotti strategian mukainen eteneminen muilla liiketoiminnan alueilla. Energian ja muiden hyödykkeiden hintojen poikkeuksellisen suuri ja nopea nousu heikensi liiketulosta kaikilla kotimarkkinoilla. Liiketulosta paransi food service -myynnin elpyminen.

Katsauskaudella kirjattiin +3,3 miljoonan euron vertailukelpoisuuteen vaikuttavat erät. Vertailukauden liiketulokseen sisältyi +4,4 miljoonan euron vertailukelpoisuuteen vaikuttavat erät. Tarkempi kuvaus vertailukelpoisuuteen vaikuttavista eristä on raportin taulukko-osassa.

Tase, rahavirta ja rahoitus

HKScanin taseen loppusumma vuoden lopussa oli 985,6 (975,9) miljoonaa euroa. Konsernin korolliset velat olivat vuoden lopussa 341,9 (346,4) miljoonaa euroa sisältäen IFRS 16:n mukaisen leasingvelan 113,4 (35,6) miljoonaa euroa. Leasingvelan kasvu johtui Vantaan kiinteistön myynnin yhteydessä sovitusta kiinteistön vuokrauksen myötä syntyneestä leasingvelasta, Ruotsin logistiikkakeskuksen vuokrasopimuksen pidennyksestä ja Baltian uuden logistiikkakeskuksen käyttöönotosta. Nettovelka nousi 14,9 miljoonaa euroa ja oli 314,5 (299,6) miljoonaa euroa.

HKScan laski maaliskuussa liikkeelle 90 miljoonan euron suuruisen vakuudettoman joukkovelkakirjalainan. Nelivuotinen joukkovelkakirjalaina erääntyy 24.3.2025. Sen kiinteä vuotuinen korko on 5,0 prosenttia ja joukkovelkakirjalainan emissiokurssi on 100,0 prosenttia. Joukkovelkakirjalainasta saatavat varat käytettiin yhtiön 21.9.2022 erääntyvien kiinteäkorkoisten, vakuudettomien velkakirjojen osittaiseen takaisinostoon. Lainaa on takaisinoston jälkeen jäljellä 39,5 miljoonaa euroa.

HKScan solmi huhtikuussa rahoittajapankkiensa kanssa uuden 100,0 miljoonan euron valmiusluotto-sopimuksen, joka erääntyy vuonna 2024. Se korvasi aiemman vuonna 2022 erääntyvän valmiusluotto-sopimuksen. HKScan linkitti uuden luottosopimuksen vastuullisuustavoitteisiinsa, mille yhtiön kokonaisvaltainen vastuullisuustyö antoi vahvan perustan.

HKScanin nettovelkaantumisaste oli vuoden lopussa 95,2 (91,0) prosenttia. IFRS 16:n mukaisen leasingvelan vaikutus nettovelkaantumisasteeseen oli 34,3 prosenttiyksikköä.

Vuoden lopussa yhtiön taseessa oli vuonna 2018 liikkeeseen laskettua hybridilainaa 25,9 miljoonaa euroa. Lainan kuponkikorko on kiinteä 8 prosenttia vuodessa ensimmäiseen lunastusmahdollisuuteen asti. Hybridilainaa käsitellään omana pääomana. Lainalla ei ole määrättyä eräpäivää, mutta HKScanilla on oikeus lunastaa laina takaisin ensimmäistä kertaa viiden vuoden kuluttua hybridilainan liikkeeseenlaskupäivästä vuonna 2023 sekä tätä seuraavina vuotuisina koronmaksupäivinä. Omaan pääomaan lasketulle hybridilainalle maksettiin syyskuussa korkoa taseen voittovaroista 2,1 miljoonaa euroa.

Konsernin maksuvalmius säilyi hyvänä. Sitovien valmiusluottojen määrä 31.12.2021 oli 100,0 (100,0) miljoonaa euroa ja ne olivat kokonaisuudessaan käyttämättä. 200 miljoonan euron yritystodistusohjelmasta oli käytössä 75,5 (72,0) miljoonaa euroa.

Loka-joulukuussa nettorahoituskulut olivat -3,2 (-2,7) miljoonaa euroa ja tammi-joulukuussa -14,7 (-11,0) miljoonaa euroa. Vertailukautta korkeammat nettorahoituskulut johtuivat kertaluonteisista rahoitusjärjestelyihin liittyvistä kuluista.

Liiketoiminnan rahavirta oli loka-joulukuussa 42,1 (40,5) miljoonaa euroa ja tammi-joulukuussa 54,6 (63,7) miljoonaa euroa. Rahavirta investointien jälkeen oli loka-joulukuussa 21,2 (26,5) miljoonaa euroa ja tammi-joulukuussa 81,2 (-21,4) miljoonaa euroa. Investointien rahavirtaan sisältyy Vantaan kiinteistön myynnin 76,1 miljoonan euron positiivinen vaikutus.

Vireillä olevat viranomaisprosessit

Tanskan veroviranomaiset ovat suorittaneet konsernin tytäryhtiössä HKScan Denmark A/S:ssa energiaverotarkastuksen, joka kattaa vuodet 2011–2020. Tanskan veroviranomaiset ovat loppuvuonna 2020 antaneet päätöksensä, jonka mukaan yhtiö on ollut velvollinen maksamaan takaisin aiemmin saatuja energiaverojen palautuksia 24,7 miljoonaa Tanskan kruunua (noin 3,3 miljoonaa euroa). Ei voida myöskään sulkea pois mahdollisuutta, että tällä hetkellä vireillä olevan asian lisäksi yhtiölle määrätään erikseen seuraamusmaksuja verotarkastuksen seurauksena. HKScan Denmark A/S on valittanut saadusta päätöksestä.

HKScan on kirjannut kulun vuoden 2020 viimeisellä vuosineljänneksellä ja maksoi summan viranomaisille vuoden 2021 ensimmäisellä vuosineljänneksellä.

Investoinnit

HKScanin investoinnit olivat loka-joulukuussa 18,6 (14,6) miljoonaa euroa. Tammi-joulukuussa investoinnit olivat 48,2 (83,5) miljoonaa euroa. Vertailuvuoteen sisältyy 37,7 miljoonan euron investointi Vantaan yksikön tonttiin. Lisäksi IFRS 16:n mukaiset lisäykset käyttöoikeusomaisuuseriin olivat loka-joulukuussa 2,4 (3,4) miljoonaa euroa ja tammi-joulukuussa 89,2 (7,2) miljoonaa euroa sisältäen Vantaan tuotantoyksikön vuokrasopimuksen, Ruotsin logistiikkakeskuksen vuokrasopimuksen pidennyksen ja Baltian uuden logistiikkakeskuksen.

HKScanin investoinnit tukevat yhtiön strategisia tavoitteita. Toteutettavat investoinnit liittyvät yhtiön transformaatioon monipuoliseksi ruokataloksi uusien tuotteiden ja tuotekonseptien, kannattavuuden parantamiseen kehittämällä toiminnallista erinomaisuutta automaatio- ja teknologiainvestoinnein sekä muihin resurssitehokkuutta parantaviin investointeihin. Yhtiö toteuttaa myös investointeja, joilla varmistetaan toiminnan jatkuminen pitkällä aikavälillä ja kunnossapitoinvestointeja olemassa olevien tuotantoyksiköiden toimitusvarmuuden ylläpitämiseksi koti- ja vientimarkkinoilla.

Keskeiset strategiset investoinnit vuonna 2021

Siipikarja

Investointi Rauman siipikarjayksikön uuteen teurastusprosessiin otettiin käyttöön maaliskuun lopussa. Investoinnin myötä yksikön raaka-ainesanto, tuottavuus ja toiminnan luotettavuus paranivat merkittävästi. Lisäksi investointi loi hyvän pohjan koko jalostusprosessin jatkokehittämiselle ja vähensi huomattavasti käyttöhyödykkeiden, kuten veden ja kaukolämmön, kulutusta.

Tanskassa jatkettiin strategian mukaista siirtymää pakastetuista siipikarjatuotteista tuoreisiin ja kypsennettyihin tuotteisiin. Vinderupin tuotantoyksikössä investoitiin uuteen teknologiaan, joka mahdollistaa kuluttajien tarpeiden mukaiset kypsät siipikarjatuotteet sekä parantaa raaka-ainesantoa ja tuottavuutta.

Sian- ja naudanliha

Ruotsissa jatkettiin sian- ja naudanlihaa jalostavien tuotantoyksiköiden välistä työnjakoa ja toteutettiin tehokkuutta parantavia investointeja. Grillituotteiden (BBQ) tuotanto siirrettiin Skaran yksiköstä Kristianstadiin. Investointi pienensi raaka-ainehävikkiä ja vähensi grillituotteiden tärkeimmän raaka-aineen eli sianlihan kuljetuksia tuotantolaitosten välillä. Linköpingissä otettiin käyttöön uusi kuluttajapakatun lihan leikkuu- ja pakkauslinja.

Lihavalmisteet ja ateriakomponentit

Ruotsissa ikonisen Scan Falukorv -makkaran tuotannossa investoitiin uuteen pakkauslinjaan, mikä mahdollisti siirtymän ympäristöystävällisempään paperipohjaiseen pakkausmateriaaliin. Grillimakkaroiden tuotannon automaatiomuutokset toteutettiin alkuvuoden aikana ja tehokas linjasto oli käytössä grillikaudella 2021.

Suomessa HKScanin tytäryhtiö Kivikylän Kotipalvaamo otti kesällä käyttöön uuden lihapyöryköiden valmistuslinjaston. Investointi tehosti lihapyöryköiden valmistusta ja vastasi kasvavaan kysyntään.

HKScanin Puolan tuotantoyksikkö on erikoistunut pekoniin. Vastatakseen pekonituotteiden kysynnän kasvuun kaikilla kotimarkkinoillaan HKScan otti kesäkuussa Puolassa käyttöön uuden siivutus- ja pakkauslinjan, joka lisäsi tuotantolaitoksen kapasiteettia ja paransi tuottavuutta. Joulukuussa hyväksyttiin uusi investointi lisäkapasiteettiin, jolla vastataan vientimarkkinoiden kasvaneeseen kysyntään.

Latviassa valmistettavien dumplings-taikinanäyttien ja perinteisten aasialaisten dim sum -tuotteiden vienti Keski-Eurooppaan kasvoi vahvasti. HKScan on investoinut Jelgavan tuotantoyksikön dumplingsien valmistuskapasiteettiin vuosina 2020 ja 2021.

Ateriat

HKScanin Vantaan yksikköön valmistui syksyllä moderni ravintolataso keittiö, jossa kokit valmistavat premium-tason tuoreaterioita. Keittiömestari Kape Aihisen kehittämien Vietävä-konseptin tuoreaterioiden myynti pääsee täyteen vauhtiin alkuvuonna 2022. Uudet korkealaatuiset ja herkulliset tuoreateriat myydään kauppojen palvelutiskeiltä ja pakattuina tuotteina.

Euran entisen siipikarjajäykän merkitys kasvaa HKScanin investoidessa kasvuun kuluttajien muuttuvissa ruokahetkissä. Euran yksikössä sijaitsevan Mäkitalon Maistuvat Oy:n tuoreet annossalaatit ovat lunastaneet paikkansa suomalaisten ruokahetkissä. Tuotantolaitokselle investoitiin kesällä uusi pakkauslinja vastaamaan hyvin kehittyneeseen myyntiin ja uudenlaisten tuotteiden valmistukseen. Kesäkuussa HKScan hankki 24,9 prosentin osuuden Mäkitalon Maistuvat Oy:n osakekannasta.

Heinäkuussa HKScan julkisti investoivansa Euraan välipalatuotteiden linjaston. Investointi tuo yhtiölle aivan uutta välipalatuotteiden valmistusteknologiaa. Uuden tuotantolinjan on tarkoitus käynnistyä kesällä 2022.

Toimitusketju

Baltian uusi logistiikkakeskus otettiin käyttöön elokuussa ja ensimmäiset tilaukset toimitettiin asiakkaille syyskuussa. Uusi logistiikkakeskus sijaitsee Virossa lähellä Tallinnaa. Koko Baltian markkina-aluetta palvelevan logistiikkakeskuksen myötä asiakkaita palvellaan nopeammin ja joustavammin. HKScan keskittää uuteen logistiikkakeskukseen Rakveressa ja Riiasa sijaitsevien keräilykeskusten toiminnan. HKScanilla on pitkäaikainen vuokrasopimus logistiikkakeskuksen rakentaneen Astlanda Ehitus -yhtiön kanssa.

Uusi logistiikkakeskus on malliesimerkki siitä, kuinka ympäristöasiat huomioidaan investoinneissa. Keskuksen katolle asennetut aurinkopaneelit pienentävät energiapäästöjä noin 30 prosentilla. Myös hiilidioksidipäästöt pienenevät merkittävästi, kun optimoidun sijainnin ansiosta tuotekuljetukset vähenevät noin 400 000 kilometriä vuodessa.

Toimintaympäristö

Muutokset keskeisissä myyntikanavissa ja tuotekategorioissa

Jo lähes kaksi vuotta jatkunut koronapandemia vaikuttaa edelleen HKScanin kaikkien kotimarkkinoiden liike-toimintaan. Muutokset heijastuvat yhtiön keskeisimpiin myyntikanaviin ja eri tuotekategorioiden myynnin kehitykseen.

Pandemian ja siitä aiheutuneiden ravintola-, kokoontumis- sekä matkustusrajoitusten myötä kuluttajien ruoanlaitto keskittyi vuoden 2021 ensimmäisellä puoliskolla lähes täysin koteihin, mikä keskitti elintarvikemyynnin voimakkaasti vähittäiskauppaan edellisvuoden tapaan. Samaan aikaan kysyntä food service -kanavassa jäi huomattavan alhaiseksi. Vuoden 2021 kolmannella neljänneksellä kysyntä food service -markkinassa alkoi elpyä ja myönteinen kehitys jatkui vahvana vuoden viimeisellä neljänneksellä. HKScanin food service -myynti kehittyi viimeisellä vuosineljänneksellä selvästi markkinakehitystä paremmin.

Vuoden 2020 poikkeuksellisen korkeista vähittäiskaupan vertailuluvuista huolimatta HKScanin osuus vähittäiskauppamyynnin kehityksestä vuonna 2021 oli hyvä. Kokonaisuudessaan HKScanin oma myynti kehittyi markkinaa vahvemmin.

Matkustus- ja kokoontumisrajoitusten vuoksi kuluttajien ostovoima vahvistui vähittäiskaupassa, mikä näkyi ostokäyttäytymisessä. Yleisinä trendeinä nähtiin kuluttajien laatu- ja vastuullisuustietoisuuden kasvu sekä kotimaisuuden arvostaminen, mikä kasvatti kotimaisten brändituotteiden kysyntää ja näkyi myös siirtymänä yhä laadukkaampiin ja käyttövalmiimpiin tuotteisiin.

Kuluneen vuoden aikana vähittäiskaupassa nähtiin siirtymää eri tuotekategorioiden välillä. Vuoden alkupuoliskolla tuttuun perusraaka-aineiden, kuten jauhelihan ja siipikarjanlihan sekä perinteisten lihavalmistusten, kuten ruokamakkaroitten, kysyntä kasvoi voimakkaasti. Pandemian pitkittyessä kuluttajat ovat olleet aiempaa kiinnostuneempia kokeilemaan uusia ruokaratkaisuja, joilla haetaan ruokailuun nopeutta, helpoutta, monipuolisuutta ja terveellisyyttä. Vuoden loppupuolella valmisateriat, ateriakomponentit sekä vähittäiskaupassa myytävät ravintolataso-annokset kasvattivat osuuttaan vähittäiskauppamyynnistä entisestään. Kaupan palvelutiskien tarjonta monipuolistui, ja täysin uusia palvelutiskikonsepteja tuotiin vähittäiskauppaan.

Kuluttajien käsitys aterioista on muuttunut jo pidemmän ajan kuluessa, mutta kuluneen vuoden poikkeusolot kiihdyttivät kehitystä edelleen. Pääaterioita nautitaan päivän aikana yhä vähemmän ja lämpimiä pääaterioita korvataan välipaloilla. On-the-go-syöminen on lisääntynyt ja ruokaa tulee olla saatavilla siellä, missä kulloinkin liikutaan.

Juhlapyhien ostoksia on leimannut tuotteiden korkeampi laatu. Laatu vaikuttaa korvaavan määrää, kun elämyksiä on haluttu luoda koteihin tapahtumien ja matkailun asemasta. Edellä kuvatut muutokset kulutuskäyttäytymisessä tarjoavat uusia mielenkiintoisia mahdollisuuksia HKScanille, kun yhtiö monipuolistaa tuotevalikoimaansa vastaamaan kuluttajien moninaisia tarpeita kehittyvissä ruokahetkissä.

Grocerant-trendi, joka yhdistää perinteisen ruoan päivittäistavara- ja ravintolatarjoonaa vahvistui kuluneena vuonna HKScanin kaikilla kotimarkkinoilla. Niin vähittäiskauppa kuin muut ruoka-alan toimijat lisäsivät ravintolataso-aterioiden ja konseptien tarjoomaa. Tämä kehitys lisäsi kilpailua suhteessa toimijoihin, jotka keskittyivät ravintolaruoan kotiinkuljetuksiin. Myös toimitukset vähittäiskaupasta kuluttajien koteihin lisääntyivät kuluneen vuoden aikana huomattavasti.

Viimeisen kahden vuoden aikana tapahtunut vähittäiskaupan valikoimien kasvu on pienentänyt valmistus-erien kokoja, mikä lyhentää osaltaan tuotteiden elinkaarta. Esimerkkejä pirstaloivista tekijöistä ovat kaupan omien tuotemerkkien aseman vahvistuminen, kaupan tarve erilaistua, kuluttajien ostokäyttäytymisen pirstaloituminen ja kotitalouksien koon jatkuva pieneneminen. HKScan seuraa kehitystä ja vastaa siihen omalla tuotekehitys- ja brändityöllään.

Muutokset kansainvälisillä lihamarkkinoilla

Alkuvuonna 2021 tapahtunut sianlihan hintojen voimakas nousu Euroopassa kääntyi kesäkuussa selkeään laskuun. Loppuvuoteen saakka jatkuneeseen sianlihan alhaiseen hintatasoon Euroopassa vaikuttivat pandemian pitkittyminen, Kiinan oma kasvanut sianlihan tuotanto ja sianlihan ylitarjonta EU-alueella. Sianlihan tuottaja- ja myyntihinnat laskivat Kiinassa vuoden alusta lähes puoleen heikon kysynnän ja kasvaneen paikallisen tarjonnan vuoksi. Sianlihan viennin Kiinaan ei arvioida elpyvän alkuvuoden 2022 aikana, mikä hidastaa osaltaan sianlihan hintatason tervehtymistä Euroopassa.

EU:ssa siipikarjanlihan tuotantomäärät ovat palautumassa asteittain lintuinfluenssan aiheuttamasta volyyminlaskusta. Vuonna 2021 siipikarjanlihaa oli tarjolla vertailuvuotta vähemmän. Edelleen jatkunut kysynnän kasvu on nostanut siipikarjanlihan hintatason pitkän aikavälin vaihtelurajojen yläpäähän. Useissa Euroopan maissa todettu lintuinfluenssa rajoittaa yhä siipikarjatuotteiden vientiä EU:n ulkopuolelle.

Kuluttajatuotteiden vienti

HKScanin pitkäjänteinen työ ja tulokset kestävän maataloustuotannon ja eläinten hyvinvoinnin edistämisessä sekä koko ruokaketjun läpinäkyvyys ja luotettavuus luovat vahvan pohjan asiakkaiden ja kuluttajien luottamukselle vientimarkkinoilla. Vahva luottamus pohja ja kyky vastata asiakkaiden tarpeisiin ovat vahvistaneet HKScanin asiakkuuksia vientimarkkinoilla.

Vuonna 2021 HKScan panosti erityisesti kuluttajatuotteiden viennin lisäämiseen. Kuluttajatuotteiden osuus yhtiön viennin arvosta kasvoi vuonna 2021 lähes 10 prosenttiyksiköllä noin 20 prosenttiin viennin kokonaisarvosta, vaikka koronapandemia rajoitti myyntityötä. Erityisen hyvin kehittyi peltomenien, pekonin ja muiden lihavalmisteen vienti.

Kuluttajatuotteiden vienti parantaa HKScanin kapasiteetin käyttöastetta ja tasoittaa kotimarkkinoiden kausiluonteisia kysyntäpiikkejä. Food service -markkinan vähittäinen avautuminen kaikilla HKScanin keskeisillä koti- ja vientimarkkinoilla parantaa jatkossa lihan kysyntää vientimarkkinoilla.

Globaalin logistiikan haasteista johtuen kuljetuskustannukset kasvoivat selvästi kesällä 2021. Arviomme mukaan kustannusten nousu jatkuu vuoden 2022 ensimmäisen vuosipuoliskon ajan. HKScan on turvannut kuljetuksensa lähi- ja kaukomarkkinoiden asiakastoimituksille.

Liiketoimintayksikkö Suomi

(miljoonaa euroa)	10-12/2021	10-12/2020	1-12/2021	1-12/2020
Liikevaihto	209,7	208,9	772,3	772,4
Liiketulos	5,8	15,0	12,1	10,7
- Liiketulos-%	2,8	7,2	1,6	1,4
Vertailukelpoinen liiketulos	5,2	10,4	8,5	6,0
- Liiketulos-%	2,5	5,0	1,1	0,8

Loka-joulukuu

Suomen liikevaihto oli 209,7 (208,9) miljoonaa euroa. Strategisesti tärkeiden korkeamman jalostusasteen tuotteiden, kuten ateriakomponenttien ja lihavalmisteiden, myynnin selvä kasvu jatkui. Aterioiden myynnin kasvu oli voimakasta, ja sitä vauhditti Mäkitalon Maistuvien annossalaattien hyvä myynnin kasvu. Tarve sianlihan vientiin pieneni selvästi korkeamman jalostusasteen tuotteiden ja tytäryhtiöiden myynnin kasvun myötä.

Liiketulos oli 5,8 (15,0) miljoonaa euroa. Vertailukelpoinen liiketulos oli 5,2 (10,4) miljoonaa euroa. Tulosta heikensi energian ja muiden tuotantopanosten hintojen nopea ja huomattava nousu. Kustannusten nousun siirtäminen myyntihintoihin kesken sopimuskauden ei ollut mahdollista.

Rauman siipikarjayksikön tuottavuuden kehittäminen eteni, mutta siipikarjaliiketoiminnan tuloskehitys jäi tavoitteesta. Vuonna 2022 panostamme vahvasti tuottavuuden parantamiseen ja kaupallisiin toimenpiteisiin.

Tammi-joulukuu

Liikevaihto oli 772,3 (772,4) miljoonaa euroa. Erityisesti omien korkeamman jalostusasteen brändituotteiden myynnin selvä kasvu vähittäiskaupassa jatkui. Food service -myynti kasvoi vertailuvuodesta. Myynnin vahvistuminen kotimarkkinoilla, erityisesti aterioissa ja ateriakomponenteissa, pienensi tarvetta suhdanneherkempään ja heikommin kannattavaan vientiin.

Suomen liiketulos parani 1,4 miljoonaa euroa ja oli 12,1 (10,7) miljoonaa euroa. Vertailukelpoinen liiketulos parani 2,5 miljoonaa euroa ja oli 8,5 (6,0) miljoonaa euroa. Vähittäiskauppamyynnin ja erityisesti korkeamman jalostusasteen tuotteiden sekä food service -myynnin kasvu ja operatiivisen tehokkuuden nousu paransivat liiketulosta. Energian ja muiden tuotantopanosten hintojen nopea ja huomattava nousu heikensi tulosta selvästi.

Strategian mukaiset investoinnit uusiin tuotekategorioiden paransivat selvästi Euran tuotantolaitoksen näkymiä. HKScan teki 3,0 miljoonan euron arvonalentumisen peruutuksen, joka kirjattiin vertailukelpoisuuteen vaikuttaviin eriin. Vertailuvuonna vertailukelpoisuuteen vaikuttavia eriä kirjattiin 4,7 miljoonaa euroa. Tarkempi kuvaus vertailukelpoisuuteen vaikuttavista eristä on raportin taulukko-osassa.

HKScanin noin kuuden miljoonan euron investointi Rauman siipikarjayksikön uuteen teurustusprosessiin otettiin käyttöön maaliskuussa. Investointi on mahdollistanut yksikön raaka-ainesannon, tuottavuuden ja toiminnan luotettavuuden merkittävän parantamisen.

HKScanin ja Mäkitalon Maistuvien yhteistyö käynnistyi huhtikuussa myynti- ja jakelukumppanuudella, ja HKScanin tuotevalikoima laajeni annossalaatteihin.

HKScanin Vantaan yksikköön valmistui syksyllä ravintolatasen keittiö, jossa kokit valmistavat premium-tason tuoreaterioita. Lisäksi HKScan päätti kesällä investoida Euraan välipalalinjaston. Uudet välipalat tulevat markkinoille syksyllä 2022.

Liiketoimintayksikkö Ruotsi

(miljoonaa euroa)	10-12/2021	10-12/2020	1-12/2021	1-12/2020
Liikevaihto	196,7	184,6	700,4	662,1
Liiketulos	8,4	7,5	22,6	19,1
- Liiketulos-%	4,3	4,1	3,2	2,9
Vertailukelpoinen liiketulos	8,7	7,2	22,9	19,0
- Liiketulos-%	4,4	3,9	3,3	2,9

Loka-joulukuu

Ruotsin liikevaihto oli 196,7 (184,6) miljoonaa euroa. Ruotsin kruunun valuuttakurssimuutoksen, eli paikallisessa valuutassa olevan liikevaihdon konvertointi euroiksi, positiivinen vaikutus liikevaihtoon oli 2,5 miljoonaa euroa. Ruotsin liikevaihto kasvoi myös paikallisessa valuutassa. Scan-brändillä myytävien tuotteiden vähittäiskauppamyyni kasvoi edelleen. Myös food service -myyni kasvoi selvästi.

Liiketulos parani 0,9 miljoonaa euroa ja oli 8,4 (7,5) miljoonaa euroa. Vertailukelpoinen liiketulos oli 8,7 (7,2) miljoonaa euroa. Valuuttakurssimuutoksen positiivinen vaikutus liiketulokseen oli 0,1 miljoonaa euroa. Kaupalliset onnistumiset etenkin paikallisesti tuotetussa naudanlihassa, food service -myynnin kasvu sekä operatiivisen toiminnan tehostuminen paransivat liiketulosta. Tulosta heikensi energian ja muiden tuotantopanosten hintojen nopea ja huomattava nousu.

Marraskuussa HKScan ja Scandinavian Aquasystems AB allekirjoittivat yhteistyösopimuksen kalatuotteiden myynnistä Gårdsfisk-brändillä ja HKScanista tuli yhtiön vähemmistöomistaja hieman yli 10 prosentin osuudella. HKScan aloitti Gårdsfisk-brändillä myytävien kalatuotteiden myynnin vuoden 2022 alussa. Lisäksi HKScanin tuotevalikoima Ruotsissa on laajentunut Gårdsfiskin raaka-aineista valmistettuihin ateriakomponentteihin. Scandinavian Aquasystems tavoitteena on laajentaa kalankasvatusta maataloilla tulevina vuosina. HKScanin oma sopimustuottajien verkosto Ruotsissa tarjoaa konseptin skaalaamiselle hyvän pohjan.

Loppuvuonna HKScan solmi Maten é klar -ateriakonseptiin liittyvän sopimuksen kaupallisesta yhteistyöstä, joka alkoi vuoden 2022 alussa. Maten é klar -konsepti sisältää terveellisiä ja korkealaatuisia aterioita.

HKScanin arvostettu ja vahva Scan-brändi laajenee alkuvuonna uusiin tuotekategorioihin, kuten kasvi-pohjaisiin tuotteisiin.

Tammi-joulukuu

Liikevaihto oli 700,4 (662,1) miljoonaa euroa. Ruotsin kruunun valuuttakurssimuutoksen vaikutus liikevaihtoon oli 22,1 miljoonaa euroa. Scan-brändillä myytävien tuotteiden vähittäiskauppamyyni kasvoi. Sianlihan viennin liikevaihto kasvoi sivutuotteiden volyymin kasvun vauhdittamana. Food service -myyni kasvoi pandemiaan liittyvien rajoitusten purkamisen myötä.

Liiketulos parani 3,5 miljoonaa euroa ja oli 22,6 (19,1) miljoonaa euroa. Vertailukelpoinen liiketulos oli 22,9 (19,0) miljoonaa euroa. Valuuttakurssimuutoksen positiivinen vaikutus liiketulokseen oli 0,7 miljoonaa euroa. Kaupalliset onnistumiset paikallisesti tuotetussa naudanlihassa, food service -myynnin kasvu ja operatiivisen toiminnan tehostuminen paransivat liiketulosta.

HKScanin tuotevalikoima laajeni kesällä herkullisiin ja korkealaatuisiin Scan Korvmakarna -premium-makkaroihin. Markkinoille tuotiin myös kasvipohjaiset pyörykät ja pihvit, jotka täydentävät Parsons-brändin tuotevalikoimaa.

Ruotsin kaupallisen organisaation uudistus toteutettiin syyskuun alussa. Uudistuksella tehostetaan ydinliiketoiminnan ja asiakkuuksien kehittämistä sekä edistetään kannattavuuden ja tehokkuuden parantamista. Organisaatiouudistus edistää myös uusien strategisten liiketoimintamahdollisuuksien hyödyntämistä.

HKScan jatkoi yhteistyötä Foodoran kanssa kesän grillikaudella ja jouluna. HKScan laajeni uuteen myyntikanavaan, jossa kuluttajat voivat mobiilisovelluksella tilata Korv & Bread sekä Korv & Carve -konseptien on-the-go-aterioita matkailu- ja hiihtokohteissa, mikä on lisännyt Scan-brändin näkyvyyttä.

Liiketoimintayksikkö Baltia

(miljoonaa euroa)	10-12/2021	10-12/2020	1-12/2021	1-12/2020
Liikevaihto	44,1	43,0	170,0	175,0
Liiketulos ilman biologisten hyödykkeiden käyvän arvon muutosta	-4,1	0,8	-5,0	5,7
Biologisten hyödykkeiden käyvän arvon muutos	-0,4	-0,5	-0,4	-2,0
Liiketulos	-4,5	0,3	-5,4	3,7
- Liiketulos-%	-10,1	0,6	-3,2	2,1
Vertailukelpoinen liiketulos ilman biologisten hyödykkeiden käyvän arvon muutosta	-4,1	0,8	-4,8	6,1
Biologisten hyödykkeiden käyvän arvon muutos	-0,4	-0,5	-0,4	-2,0
Vertailukelpoinen liiketulos	-4,5	0,3	-5,1	4,0
- Liiketulos-%	-10,1	0,6	-3,0	2,3

Biologiset hyödykkeet ovat tuotantoeläimiä yhtiön itse omistamassa alkutuotannossa.

Loka-joulukuu

Baltian liikevaihto oli 44,1 (43,0) miljoonaa euroa. Liikevaihtoa nostivat siipikarjatuotteiden ja food service -myynnin kasvu. Sianlihan markkinahinta oli edelleen alhainen, mikä aiheutti painetta myyntihintoihin ja laski liikevaihtoa.

Liiketulos ilman biologisten hyödykkeiden käyvän arvon muutosta oli -4,1 (0,8) miljoonaa euroa. Vertailukelpoinen liiketulos ilman biologisten hyödykkeiden käyvän arvon muutosta oli -4,1 (0,8) miljoonaa euroa. Biologisten hyödykkeiden käyvän arvon muutos taseessa oli -0,4 (-0,5) miljoonaa euroa. Sianlihan alhaisen markkinahinnan vaikutus heikensi liiketulosta selvästi. Poikkeuksellisen suuri rehujen ja energian hintojen nousu kasvatti HKScanin kustannuksia koko vertikaalisesti integroituneessa tuotantoketjussa.

Eurooppalaisen sianlihan markkinahinnan kehityksellä sekä rehun ja energian hintamuutoksilla on merkittävä vaikutus Baltian tuloskehitykseen. Rehujen korkeampi hintataso kestää ainakin uuteen satokauteen asti.

Tammi-joulukuu

Liikevaihto oli 170,0 (175,0) miljoonaa euroa. Liikevaihtoa laski selvästi sianlihan hintojen ja volyymin lasku erityisesti teollisuusmyynnissä. Food service -myynti jäi vertailukaudesta, mutta kasvoi katsauskauden lopulla. Tallegg-brändillä myytävien siipikarjatuotteiden myynnin volyymin kasvu jatkui. Ateriakomponenttien myynti kasvoi etenkin vähittäiskaupassa ja viennissä.

Liiketulos ilman biologisten hyödykkeiden käyvän arvon muutosta oli -5,0 (5,7) miljoonaa euroa. Vertailukelpoinen liiketulos ilman biologisten hyödykkeiden käyvän arvon muutosta oli -4,8 (6,1) miljoonaa euroa. Biologisten hyödykkeiden käyvän arvon muutos taseessa oli -0,4 (-2,0) miljoonaa euroa.

Baltia on suhteellisen pienenä markkina-alueena herkkä tuonnin hintapaineelle ja markkina-aseman puolustaminen heikensi tulosta. Rehu- ja energiakustannusten poikkeuksellisen suurta nousua ei kyetty viemään myyntihintoihin nykyisessä eurooppalaisessa sianlihan ylituotantotilanteessa. Toisaalta Baltian siipikarjaliiketoiminnan ja lihavalmistajien kannattavuus on muita tuotekategorioita paremmalla tasolla.

Virossa lähellä Tallinnaa sijaitsevasta uudesta logistiikkakeskuksesta toimitettiin ensimmäiset tilaukset asiakkaille syyskuussa. Koko Baltian markkina-alueella palveleva logistiikkakeskus mahdollistaa nopeamman ja joustavamman asiakaspalvelun.

Virossa tuotiin markkinoille pidemmälle jalostettuja uutuustuotteita Tallegg- ja Rakvere-brändeillä. Latviassa valmistettavien dumplings-taikinanäyttien ja perinteisten aasialaisten dim sum -tuotteiden vienti Keski-Eurooppaan kasvoi selvästi.

Liiketoimintayksikkö Tanska

(miljoonaa euroa)	10-12/2021	10-12/2020	1-12/2021	1-12/2020
Liikevaihto	41,0	36,4	172,7	171,5
Liiketulos	1,0	-0,2	0,0	1,0
- Liiketulos-%	2,4	-0,4	0,0	0,6
Vertailukelpoinen liiketulos	1,0	-0,7	0,0	1,1
- Liiketulos-%	2,4	-1,8	0,0	0,6

Loka-joulukuu

Tanskan liikevaihto oli 41,0 (36,4) miljoonaa euroa. Myynti vähittäiskaupassa kasvoi selvästi. Kasvu oli selvää sekä Tanskan että Ruotsin markkinoilla. Strategian toteutus eteni suunnitellusti ja kypsien siipikarjatuotteiden myynti kasvoi.

Tanskan liiketulos oli 1,0 (-0,2) miljoonaa euroa ja vertailukelpoinen liiketulos 1,0 (-0,7) miljoonaa euroa. Tanskassa koko toimialaa koskevalla lintuinfluenssalla ja siitä johtuvilla EU:n ulkopuolisen viennin rajoituksilla oli edelleen negatiivinen vaikutus liiketulokseen. Onnistuneella strategian toimeenpanolla kykenimme kompensoimaan lintuinfluenssan negatiiviset vaikutukset toimintaamme.

Strategian eteneminen näkyi kaupallisina onnistumisina sekä myynnin volyymin että korkeamman jalostusasteen tuotteiden osuuden kasvuna. Näillä oli selvä positiivinen vaikutus liiketulokseen. Energian hintojen nousu jatkui katsauskaudella ja lisäsi HKScanin kustannuksia.

Tammi-joulukuu

Liikevaihto oli 172,7 (171,5) miljoonaa euroa. Myynnin painotukset strategisesti tärkeisiin tuotteisiin kasvattivat liikevaihtoa, ja kypsien siipikarjatuotteiden myynti kasvoi merkittävästi. Vähittäiskauppamyynni ja erityisesti myynti yhtiön omalla Rose-brändillä kasvoi selvästi. Lintuinfluenssasta johtuvat viennin rajoitukset heikensivät liikevaihtoa selvästi.

Liiketulos oli 0,0 (1,0) miljoonaa euroa ja vertailukelpoinen liiketulos 0,0 (1,1) miljoonaa euroa. Koko toimialaa koskevilla lintuinfluenssatapauksilla oli selvä negatiivinen vaikutus liiketulokseen. Poikkeuksellisen suuri energian hintojen nousu kasvatti HKScanin kustannuksia.

Tanskassa HKScan on siirtänyt myyntiään matalakatteisista pakastetuista vientituotteista kuluttajien tarpeisiin vastaaviin tuoreisiin ja kypsiin tuotteisiin, mikä on parantanut liiketulosta selvästi. Strateginen painopisteen siirto korkeamman jalostusasteen tuotteisiin pienentää mahdollisten eläintautien, kuten lintuinfluenssan, negatiivisia vaikutuksia liiketoiminnan tulokseen pitkällä aikavälillä.

HKScanilla on Tanskassa paljon potentiaalia, esimerkiksi broilerinjauhelihan ja kypsien siipikarjatuotteiden myynnin osalta. Myös Ruotsissa nähdään selvää kasvupotentiaalia.

Tanskan elintarvikealan laajassa asiakastytyväisyystutkimuksessa HKScan sijoittui ensimmäiseksi kategoriassa, johon kuului tuore- ja pakastetuotteita valmistavia yrityksiä. Tutkimukseen vastasivat kaikki Tanskassa toimivat vähittäiskaupapakettit. Parhaat arvosanat HKScan sai luotettavuudesta ja vastuullisuudesta.

Selvitys muista kuin taloudellisista tiedoista

HKScan on pohjoiseurooppalainen ruokatalo, joka valmistaa maistuvaa, terveellistä ja vastuullisesti tuotettua ruokaa kuluttajien moninaiisiin ruokahetkiin. Yhtiön strateginen tavoite on kasvaa monipuoliseksi ruokataloksi. HKScanin kotimarkkinoita ovat Suomi, Ruotsi, Baltia ja Tanska. Yhtiön tunnettuja tuotemerkkejä ovat muun muassa HK, Kariniemen, Via, Scan, Pärsons, Rakvere, Tallegg ja Rose.

Edistyksellinen vastuullisuustyö on HKScanin strategian perusta. Yhtiön liiketoiminnan tavoite on luoda kokonaisvaltaista vastuullista vaurautta vahvan sosiaalisen perustan ja ympäristön kantokyvyn asettamissa rajoissa. Konsernin vastuullisuusohjelma määrittelee vastuullisuustyön tavoitteet ja toimenpiteet. Vastuullisuusohjelman painopistealueet ovat luonto ja ihmiset. Niihin liittyvät olennaiset teemat on määriteltävä olennaisuusarvion pohjalta.

HKScanin vastuullisuustyöstä kerrotaan tarkemmin viikolla 10/2022 julkaistavassa GRI Standards -viitekehyksen mukaan laaditussa vuoden 2021 vuosi- ja vastuullisuusraportissa.

Tärkeimmät sitoumukset, politiikat ja periaatteet

HKScanin toimintatavan perustan luovat yhtiön arvot ja eettiset toimintaohjeet (Code of Conduct). HKScan velvoittaa kaikki tavaran- palveluntoimittajansa sekä alihankkijansa sitoutumaan eettisen toimintaohjeiston (Supplier Guidelines) noudattamiseen.

HKScanin toimintaa ohjaavat muun muassa konsernitasoiset hallinnointi-, tietoturva-, tietosuoja-, tiedonanto-, palkitsemis-, riskienhallinta- ja ympäristöpolitiikat, työterveys- ja turvallisuuspolitiikka, elintarviketurvallisuus- ja laatupolitiikka sekä eläinten hyvinvointipolitiikka. Näiden lisäksi yhtiöllä on useita eettiseen toimintatapaan liittyviä sisäisiä politiikkoja ja toimintaohjeita.

HKScan on YK:n Global Compact -vastuullisuusaloitteen jäsen ja on integroinut sen kestävä liiketoiminnan periaatteet toimintaohjeisiinsa. Lisäksi HKScan on sitoutunut YK:n kestävä kehityksen tavoitteisiin (Sustainable Development Goals, SDG) osana konsernin vastuullisuusohjelmaa. Terveysteen ja hyvinvointiin (SDG 3), tasa-arvoon (SDG 5), työhön (SDG 8), vastuulliseen kuluttamiseen (SDG 12), ilmastoon (SDG 13) ja maaekosysteemeihin (SDG 15) liittyvien kestävä kehityksen tavoitteiden edistymistä seurataan konsernin vastuullisuusohjelman mittareilla.

Ulkoiset tunnustukset

Riippumattomat vastuullisuusarviointeja tekevät kansainväliset tahot ovat huomioineet HKScanin systemaattisen vastuullisuustyön kehittämisen. HKScan paransi tulostaan selvästi vuosittain tehtävissä ESG-arvioinneissa (Environment, Social, Governance). Sustainalyticsin ja ISS:n (Institutional Shareholder Services) ESG-arvioinneissa HKScan sijoittui parhaan viidenneksen joukkoon satojen kansainvälisten elintarvikeyritysten joukosta. Sustainalyticsin arviossa HKScan sijoittui pakattujen ruokien valmistajien ryhmässä parhaaseen 10 prosenttiin.

HKScan valittiin vuoden 2021 lopussa ensimmäistä kertaa Nasdaq OMX Sustainability Finland -indeksiin, johon kuuluu joukko vastuullisuustyössään Suomen johtavia yrityksiä. Yhtiö on ollut jo usean vuoden ajan Nasdaq Transparency Partner kiitoksena avoimesta vastuullisuusraportoinnista.

Talousmedia Financial Times julkaisi toukokuussa 2021 Europe's Climate Leaders -listauksen. Listalle oli valittu 300 eurooppalaista yritystä, jotka ovat vähentäneet eniten oman tuotantonsa ilmastopäästöjä suhteutettuna liikevaihtoon vuosina 2014–2019. HKScan pääsi listalle ainoana Itämeren alueen elintarvike-yhtiönä.

EU-taksonomia

EU-taksonomia on EU:n kestävän rahoituksen luokittelujärjestelmä, joka määrittelee ympäristön kannalta kestävät taloudelliset toiminnot. Taksonomia-asetuksen käyttöönotto etenee vaiheittain. Ensimmäisessä vaiheessa EU-komissio on julkaissut tekniset kriteerit ilmastomuutoksen hillinnälle ja ilmastomuutokseen sopeutumiselle toimialoille, joiden ilmastovaikutukset ovat suurimmat.

HKScan on aloittanut valmistautumisen EU:n taksonomia-asetuksen mukaiseen tiedon raportointiin. EU:n komission ohjeistuksen mukaisesti yhtiö raportoi vuodelta 2021 toiminnot, jotka kuuluvat taksonomian luokitusjärjestelmän piiriin liikevaihdon, investointien ja toimintamenojen osalta. HKScan seuraa EU-taksonomian kehittymistä ja raportoi vuodesta 2022 alkaen myös toimintojensa taksonomian luokitusjärjestelmän mukaisuuden.

Liikevaihto

HKScanin liikevaihto 1 815,3 miljoonaa euroa muodostuu lähes täysin yhtiön valmistamien elintarvikkeiden myynnistä, mille ei ole toimialaluokitusta (NACE) EU-taksonomiassa. Yhtiöllä ei siis ole taksonomiakelpoista liikevaihtoa. Suhteutettuna liikevaihtoon yhtiön kustannuksista merkittävä osuus syntyy eläinraaka-aineen hankinnasta sopimustuottajilta ja Virossa sijaitsevilta omilta maatiloilta. Lihan alkutuotannon taksonomia-kriteeristö on EU:ssa valmisteilla ja sen lopullinen sisältö sekä vaikutus HKScanin taksonomia-asetuksen mukaiseen raportointiin on vielä epävarma.

Investoinnit ja toimintamenot

HKScanilla ei ole taksonomiakelpoista liikevaihtoa, joten sillä ei myöskään ole taksonomiakelpoisia investointeja tai toimintamenoja.

Ympäristö

Alkuvuonna 2021 HKScan julkisti Zero Carbon -ilmastosuunnitelmansa, jonka tavoitteena on hiilineutraali ruokaketju vuoden 2040 loppuun mennessä. Oman tuotannon (scope 1 ja 2) osalta yhtiön tavoitteena on hiilineutraalius vuoden 2025 loppuun mennessä. Ilmastomuutoksen hillitseminen ja siihen vastaaminen ovat keskeisessä roolissa yhtiön liiketoiminnassa ja sen kehittämisessä. Ilmastomuutos vaikuttaa koko ruokaketjuun sekä kuluttajien ja asiakkaiden asenteisiin ja valintoihin.

Vuonna 2021 yhtiö sitoutui asettamaan Science Based Targets Initiative (SBTi) -aloitteen mukaiset ilmastotavoitteet. Tieteeseen perustuvat ja asiantuntijaraadin validoimat ilmastotavoitteet liitetään osaksi HKScanin Zero Carbon -ilmastosuunnitelmaa ja ne tukevat yhtiön matkaa kohti hiilineutraalia ruokaketjua.

Vuonna 2021 HKScan edisti Zero Carbon -ilmastosuunnitelmaansa laaja-alaisesti ruokaketjussaan: omissa tuotantolaitoksissa, alkutuotannossa, logistiikassa ja pakkauskehityksessä. Yhtiö kohdisti ilmastotyötään ensisijaisesti toimenpiteisiin, joiden vaikuttavuus on suurin. HKScan laati jokaiselle tuotantolaitokselleen omat Zero Carbon -suunnitelmat, jotka määrittelevät toimenpiteet kohti oman tuotannon hiilineutraaliutta vuoden 2025 loppuun mennessä.

HKScan tutki ja pilotoi uusia ratkaisuja ilmastovaikutusten pienentämiseksi alkutuotannossa yhdessä sopimustuottajiensa ja muiden kumppaneidensa kanssa 80 pilottitilalla Suomessa, Ruotsissa ja Tanskassa. Suomessa kesällä toteutettujen hiilensidontamittausten myötä peltojen hiilensidontan tavoitteeksi asetettiin 500 kiloa CO₂e hehtaaria kohden vuodessa. Yhtiö tutki myös lannoituksen optimointia satelliittiteknologian avulla. Lisäksi Suomessa, Ruotsissa ja Baltiassa laskettiin maatilakohtaisia hiilijalanjälkiä. Yhtiö skaalasi ilmastoystävällisiä viljelytapoja laajempaan käyttöön koulutuksilla ja webinaareilla Suomessa ja Ruotsissa.

HKScan vähensi logistiikan ilmastovaikutuksia ajoreittien paremmalla optimoinnilla sekä biokaasurekkojen hyödyntämisellä tuotekuljetuksissa. Baltiassa elokuussa käyttöön otettu uusi logistiikkakeskus käyttää aurinkoenergiaa ja vähentää kuljetuskilometrejä merkittävästi.

HKScan kehitti kaikilla kotimarkkinoillaan pakkauksiaan yhä vastuullisemmiksi edistämällä kierrätettävyyttä, vähentämällä muovia ja lisäämällä uusiutuvien pakkausmateriaalien käyttöä. Suomessa ja Baltiassa vähennettiin muovia korvaamalla rasioita pussipakkauksilla. Ruotsissa suosittu Scan Falukorv -makkaran pakkaus muutettiin kartonkikierrätykseen soveltuvaksi ja Tanskassa hyödynnetään muovipulloista peräisin olevaa kierrätettyä muovia rasiapakkauksissa.

Oman tuotannon ympäristötyön tehokkuutta ja vaikuttavuutta arvioidaan sisäisillä ja ulkoisilla ISO 14001 -auditoinneilla lukuun ottamatta Tanskan tuotantolaitoksia. Vuonna 2021 ei tapahtunut merkittäviä ympäristöpoikkeamia. HKScanin tuotantolaitosten ympäristöriskit on tunnistettu osana ISO 14001 -ympäristöjohtamisen järjestelmää ja niistä merkittävimmät liittyvät jätevesiin ja mahdollisiin kemikaali-vuotoihin. Ympäristöriskejä hallitaan ja johdetaan tuotantolaitoskohtaisesti muun muassa ennakoivalla kunnossapidolla ja valvontalaitteistoilla. Henkilöstöä koulutetaan ympäristöasioissa ja kannustetaan tekemään ympäristöhavaintoja sekä raportoimaan havaitsemistaan poikkeamista.

HKScan kuvaa ilmastonmuutokseen liittyviä riskejä tarkemmin Task Force on Climate-Related Financial Disclosure (TCFD) -mallin mukaisesti vuosi- ja vastuullisuusraportissaan. Poikkeukselliset sääolot vaikuttavat yhtiölle keskeisten raaka-aineiden saatavuuteen ja hintoihin sekä energian hintaan.

Sosiaalinen vastuu ja henkilöstöasiat

Vuoden 2021 lopussa HKScanin palveluksessa oli yhteensä 7061 (6998) henkilöä. Yhtiö toteutti kasvua tukevia investointeja ja varmisti toimitusvarmuuttaan pandemian keskellä, minkä myötä henkilöstömäärä kasvoi kaikilla kotimarkkinoilla.

HKScanin maksamat palkat ja palkkiot sivukuluineen vuonna 2021 olivat yhteensä 333,5 (315,6) miljoonaa euroa.

	1-12/2021	1-12/2020
Henkilöstö keskimäärin*	6 892	6 741
Suomi	2 755	2 684
Ruotsi**	1 945	1 899
Baltia	1 538	1 528
Tanska	655	629
Naisia / miehiä %	40 / 60	40 / 60
Naisia / miehiä esimiehistä %	36 / 64	35 / 65

* Henkilöstölukujen raportointia tarkennettu 1.1.2021 alkaen: luvut sisältävät HKScanin palveluksessa olevat henkilöt kokoaikaisiksi työntekijöiksi (FTE) muutettuina. Myös vertailuluvut on päivitetty vastaavasti.

** Sisältää Puolan henkilöstön.

HKScan tekee tavoitteellista työtä kohti nollaa työtaturmaa ja edistää monin tavoin työturvallisuus-kulttuuria Safety First -ohjelmallaan. Vuonna 2021 tapaturmataajuus pysyi vuoden 2020 tasolla. Tapaturmista aiheutuneet poissaolot vähenivät kuitenkin merkittävästi, koska vakavampien tapaturmien määrä väheni selvästi. Syksyllä yhtiö julkaisi koko henkilöstölle uudet turvallisen työskentelyn ohjeet.

Henkilöstöä kannustettiin raportoimaan turvallisuushavainnoistaan. Turvallisuushavainnot, läheltä piti -tilanteet ja tapaturmat käsitellään systemaattisesti, ja korjaavat toimenpiteet kohdistetaan erityisesti juurisyihin. Turvallisuuskulttuuria edistetään myös huolellisella riskiarvioinnilla ja prosessien johtamisella.

HKScan edistää työhyvinvointia koko konsernin kattavalla Better Together -ohjelmalla, jonka tavoitteita ovat vastuullisen johtamisen, henkilöstön sitoutumisen, työhyvinvoinnin ja toimintakyvyn edistäminen. Työhyvinvoinnin toimenpidesuunnitelmat on laadittu tuotantolaitos- ja maatasoisesti. Vuoden 2021 aikana keskityttiin erityisesti Voice-henkilöstötutkimuksessa esiin nousseisiin teemoihin, kuten henkisen hyvinvoinnin edistämiseen ja epäasiallisen käytöksen vastaiseen työhön.

Loppuvuonna HKScanissa valmisteltiin hybridityötä koskeva toimintamalli, jossa yhdistetään läsnätyö ja etätyö. Toimintamalli koskee koko konsernia, ja sen käyttöönotto aloitettiin loppuvuoden aikana pandemiatilanne huomioiden.

HKScanin henkilöstöön liittyvät riskit koskevat ammattitaitoisen ja sitoutuneen henkilöstön saatavuutta, työturvallisuutta sekä elintarvikealan ja HKScanin kiinnostavuutta työnantajana. Koronapandemian aikana tuotannon keskeytyminen henkilöstön sairastumisen seurauksena on yhtiölle merkittävä riski, jota rokotuskattavuuden laajeneminen on pienentänyt. Lisäksi mahdolliset lailliset tai laittomat lakot HKScanin arvoketjussa ja omissa toiminnoissa voivat aiheuttaa liiketoimintariskejä. HKScan ei hyväksy minkäänlaista työntekijöiden epäasiallista kohtelua, minkä varmistamiseksi konsernissa on käytössä epäasiallista kohtelua koskevat ohjeet ja Fair Way -ilmoituskanava (whistleblowing). Riskejä vähennetään kehittämällä yhteistyötä, henkilöstön osaamista ja työhyvinvointia sekä pandemiaan liittyvillä varautumistoimenpiteillä. Työturvallisuusriskejä hallitaan järjestelmällisellä työturvallisuuden edistämällä.

HKScan tekee yhteistyötä lihantuottajien kanssa tuotannon ja vastuullisuuden kehittämiseksi sekä paikallisen ruuantuotannon kilpailukyvyn turvaamiseksi. Vuonna 2021 yhtiö jatkoi nuorten tuottajien osaamista kehittävästä Next Generation -ohjelmaa Suomessa ja Ruotsissa.

Ihmisoikeudet sekä korruption ja lahjonnan vastaiset toimet

HKScan kunnioittaa ja tukee kansainvälisiä ihmisoikeussopimuksia, YK:n sopimusta lapsen oikeuksista ja kansainvälisen työjärjestö ILO:n perussopimuksia. Lisäksi HKScan huomioi toiminnassaan YK:n yrityksiä ja ihmisoikeuksia ohjaavat periaatteet sekä OECD:n ohjeet monikansallisille yrityksille. HKScan ei hyväksy korruptiota tai lahjontaa.

HKScanin eettisen toimintaohjeen (Code of Conduct) verkkokoulutusta laajennettiin koko henkilöstölle. Koulutus vahvistaa henkilöstön osaamista muun muassa ihmisoikeuksista sekä korruption ja lahjonnan vastaisista periaatteista.

HKScan velvoittaa kaikki tavarantoimittajansa sitoutumaan yhtiön eettiseen toimintaohjeistoon (Supplier Guidelines) ja allekirjoittamaan sen. Toimittajat sitoutuvat noudattamaan yhtiön ihmisoikeuksiin sekä korruption ja lahjonnan torjuntaan liittyviä periaatteita. Vuonna 2021 HKScan aloitti vastuullisen hankinnan periaatteiden laatimisen.

HKScanin sidosryhmät voivat ilmoittaa epäeettiseen toimintaan liittyvistä epäilyistä anonyymisti Fair Way -ilmoituskanavalla (whistleblowing). Vuonna 2021 Fair Way -kanavan kautta tuli 11 (9) ilmoitusta laiminlyönti- tai väärinkäytösepäilyistä. Ilmoitukset koskivat pääasiassa epäilyksiä epäasiallisesta käytöksestä sekä ohjeistusten tulkintaa ja noudattamista. Ne selvitettiin henkilöstöhallinnon prosessien kautta ja niiden pohjalta tarkennettiin sisäisiä ohjeistuksia.

HKScanin ihmisoikeuksia koskevat riskit liittyvät työntekijöiden kohteluun koko arvoketjussa. Omaan toimintaan liittyviä korruptio- ja lahjontariskejä ehkäistään ja hallitaan tarkasti määritellyillä hyväksyntäprosesseilla ja muilla sisäisen valvonnan prosesseilla. Ihmisoikeuksiin ja korruptioon liittyviä mahdollisia riskejä hankintaketjussa hallitaan hankinnan riskiarvioinnilla, standardivaatimuksilla ja edellyttämällä sitoutumista eettiseen toimintaohjeistoon. Periaatteiden toteutumista valvotaan sisäisessä tarkastuksessa. Vuonna 2021 ei havaittu poikkeamia ihmisoikeus-, lahjonta- ja korruptioperiaatteiden noudattamisessa. HKScan ei ole tehnyt ihmisoikeusvaikutusten arviointia, mutta toteuttaa sen vuoden 2022 aikana.

Tuotteiden terveellisyys ja turvallisuus

HKScanin strateginen tavoite on kasvaa monipuoliseksi ruokataloksi, jonka maistuvat tuotteet valmistetaan luotetuista ja turvallisista raaka-aineista. Yhtiö edistää toiminnallaan terveellistä ruokavaliota, joka rakentuu monipuolisista ja tasapainoisista valinnoista. HKScanin pitkäjänteinen työ tuotteiden terveellisyyden kehittämiseksi perustuu ravitsemussuosituksiin, ja yhtiö on määritellyt omat kriteerinsä terveellisemmille vaihtoehdoille. Iso osa tuotteista on terveellisiä vaihtoehtoja omissa tuoteryhmissään, ja ne täyttävät Suomessa Sydänmerkki-kriteerit sekä Ruotsissa ja Tanskassa Avaimenreikä-kriteerit.

HKScan varmistaa tuotteiden turvallisuuden systemaattisella työllä hankinnasta asiakkaalle asti. Kaikki HKScanin tuotantolaitokset on sertifioitu Global Food Safety Initiativen (GFSI) hyväksymien standardien mukaisesti (FSSC 22000, IFS tai BRC).

Yhtiö tekee järjestelmällistä elintarviketurvallisuuden riskienhallintaa kaikissa arvoketjun vaiheissa. Riskiarviointi tuotantolaitoksissa perustuu HACCP-prosessiin (Hazard Analysis Critical Control Point), jonka toimivuus varmennetaan vuosittain useilla sisäisillä ja ulkoisilla auditoinneilla. HKScan edellyttää myös raaka-ainetoimittajiltaan ja alihankkijoiltaan elintarviketurvallisuuden hallintajärjestelmiä ja valvoo niiden toteutumista. Yhtiö järjestää säännöllisesti elintarviketurvallisuuskoulutuksia henkilöstölleen ja yhteistyökumppaneilleen sekä kannustaa tekemään elintarviketurvallisuushavaintoja ja reagoimaan poikkeamiin.

Elintarviketieteen globalisaation myötä tuoteväenrennökset ja tarkoituksellinen vahingonteko ovat nousseet keskeisiksi teemoiksi muiden elintarviketurvallisuusriskien rinnalle. Niihin liittyvien riskien tunnistamiseksi ja ennaltaehkäisemiseksi HKScan-konsernilla on koko ketjun kattava riskinarviointimalli.

Eläinten hyvinvointi

HKScan on sitoutunut eläinten hyvinvoinnin edistämiseen sopimustuottajiensa kanssa Suomessa, Ruotsissa, Baltiassa ja Tanskassa sekä omilla maatiloillaan Virossa. Eläinten terveyden ja hyvinvoinnin perustana ovat EU:n ja paikallisen lainsäädännön noudattaminen sekä HKScanin omat ohjeistukset. Eläinten hyvinvoinnin seuranta on järjestelmällistä ja mahdollisiin poikkeamiin puututaan välittömästi. Eläinten terveyteen ja hyvinvointiin panostaminen näkyy erittäin vähäisenä antibioottien käyttönä yhtiön sopimustiloilla ja omilla maatiloilla. HKScanin ruokaketjussa antibiootteja ei käytetä ennaltaehkäisevästi tai kasvun edistämiseen.

HKScan kehitti eläinten hyvinvoinnin seurantaan kameroiden ja tekoälyn avulla suomalaisella siipikarjatilalla. Näin pystyttiin seuraamaan eläinten käyttäytymistä entistä tarkemmin sekä testaamaan uusia virikkeitä. Tanskassa HKScan lanseerasi eläinten hyvinvointia painottavan tuotekonseptin. Kauppa ja kuluttajat ovat ottaneet Rose-brändillä myytävän tuotesarjan hyvin vastaan ja yhtiön tavoitteena on laajentaa sitä.

Helposti leviävät eläintaudit, kuten afrikkalainen sikarutto ja lintuinfluenssa, ovat yhtiölle liiketoimintariski. Eläintautien ehkäisyyn on kansalliset ohjelmat. Eläintauteihin liittyviä riskejä hallitaan seuraamalla jatkuvasti eläintautitilannetta sekä tiiviillä yhteistyöllä viranomaisten, eläinlääkäreiden ja tuottajien kanssa. Tilatasolla noudatetaan tautisuojausohjeita ja hyviä hygieniakäytäntöjä. HKScanin tuotantolaitoksilla on valmiussuunnitelmat eläintautitilanteiden varalta.

Keskeiset tavoitteet ja tulokset

Tavoite	Hallinnointitapa	Tulokset 2021
LUONTO		
Ympäristö		
Hiilineutraali ruokaketju <ul style="list-style-type: none"> oma tuotanto (scope 1 ja 2) 2025 loppuun mennessä alkutuotanto ja muut oman tuotannon ulkopuoliset vaikutukset (scope 3) 2040 loppuun mennessä 	Toimenpidesuunnitelma kohti hiilineutraaliutta	<ul style="list-style-type: none"> Oman tuotannon (scope 1 ja 2) ilmasto-vaikutukset 58 000 (55 000)* tCO₂e, hiili-intensiteetti 0,09 (0,09)* tCO₂e / myyty tuotetonne Koko ruokaketjun ilmasto-vaikutukset (scope 1–3) 2,4 (2,4)* MtCO₂e, hiili-intensiteetti 3,8 (3,9)* tCO₂e / myyty tuotetonne Energiankulutus 0,97 (0,94)* MWh / myyty tuotetonne
100 % sopimustuottajilta hankituista raaka-aineista tuotettu HKScanin kestävän maatalouden toimintamallin mukaisesti 2030	Agrofood Ecosystem -hankkeen työ alkutuotannon vastuullisuuden edistämiseksi	Agrofood Ecosystem -verkostossa mukana 80 pilottitilaa, kestävän maatalouden käytäntöjen skaalaaminen on aloitettu
Vedenkulutus -25 % / myyty tuotetonne vuoden 2030 loppuun mennessä (vs. 2019)	Vesitehokkuuden edistäminen tuotantolaitoksissa	<ul style="list-style-type: none"> Vedenkulutus 6,79 (6,82)* m³ / myyty tuotetonne Vedenkulutus +2,1 %* /myyty tuotetonne vs. 2019
Pakkaukset, tavoitteet 2025 <ul style="list-style-type: none"> 100 % kierrätettävät pakkaukset 20 % vähemmän muovia / myyty tuotetonne (vs. 2019) 	Pakkausstrategian mukainen toiminta	<ul style="list-style-type: none"> 70 % pakkauksista kierrätettäviä Pakkausmuovin määrä 9 900 tonnia Pakkaustietojen hallintajärjestelmä uudistettu kerätyn tiedon osalta kattavammaksi 2021
Eläinten hyvinvointi		
<ul style="list-style-type: none"> Nolla eläinten hyvinvoinnin rikkomusta omassa toiminnassa Keskeisten eläinten hyvinvointiin vaikuttavien tekijöiden jatkuva edistäminen 	Systemaattinen eläinten hyvinvoinnin kehittäminen yhdessä tuottajien kanssa	<ul style="list-style-type: none"> 0 (1) eläinten hyvinvoinnin rikkomus omassa toiminnassa Jatkuvat kehitystoimet eläinten hyvinvoinnin ja terveyden edistämiseksi
IHMISET		
Sosiaaliset ja henkilöstöasiat		
Määrätietoinen työ kohti nollaa tapaturmaa	Safety First -ohjelma työturvallisuuden edistämiseksi	Vähintään yhden päivän poissaoloon johtaneita työtapaturmia 21,2 (21,1) /miljoona tehtyä työtuntia
Jatkuva työhyvinvoinnin edistäminen, eNPS yli 10	Better Together -ohjelma työhyvinvoinnin edistämiseksi	<ul style="list-style-type: none"> Henkilöstön työtyytyväisyys eNPS -3 (5, vertailuluku ei sis. Baltiaa) Poissaoloja 6,6 (6,2) % työajasta
Alkutuotannon jatkuvuuden edistäminen kotimarkkinoilla	Next Generation -ohjelma nuorten tuottajien osaamisen kehittämiseksi	<ul style="list-style-type: none"> 70 nuorta tuottajaa Next Generation -ohjelmassa Suomessa ja Ruotsissa Oppilaitosyhteistyö Baltiassa
Ihmisoikeudet sekä korruption ja lahjonnan vastaiset toimet		
<ul style="list-style-type: none"> 100 % raaka-aineista hankittu vastuullisen hankinnan periaatteiden mukaisesti 2025 100 % henkilöstöstä suorittanut eettisen toimintaohjeen (Code of Conduct) koulutuksen 	<ul style="list-style-type: none"> Tavarantoimittajien eettinen toimintaohjeisto (Supplier Guidelines) Henkilöstön kouluttaminen HKScanin politiikkojen noudattamiseen 	<ul style="list-style-type: none"> Raaka-ainetoimittajista 100 % sitoutunut eettiseen toimintaohjeistoon (pl. eläinhankinta) Vastuullisen hankinnan periaatteiden kehittäminen aloitettu Henkilöstöstä 74 % suorittanut eettisen toimintaohjeen koulutuksen
Tuotteiden terveellisyys ja turvallisuus		
<ul style="list-style-type: none"> Vuosittain 60 % uusista ja uudistetuista tuotteista terveellisempiä vaihtoehtoja omassa tuoteryhmissään 100 % sertifioitua tuotantolaitokset Nolla takaisinvetoa 	<ul style="list-style-type: none"> Ravitsemussuosituksen huomioiminen tuotekehityksessä Tuoteturvallisuusstandardien noudattaminen Tuoteturvallisuusprosessien noudattaminen 	<ul style="list-style-type: none"> 35 (44) % uusista ja uudistetuista tuotteista terveellisempiä vaihtoehtoja omassa tuoteryhmissään Kaikki HKScanin tuotantolaitokset sertifioitu GFSI-hyväksytyin standardin mukaisesti 6 (1) tuotteen takaisinvetoa

HKScanin vastuullisuusuytyön tuloksista kerrotaan tarkemmin viikolla 10/2022 julkaistavassa GRI Standards -viitekehyksen mukaan laaditussa vuoden 2021 vuosi- ja vastuullisuusraportissa.

* Ympäristölukujen raportointiin on lisätty HKScanin tytäryhtiöt Kivikylän ja Tamminen takautuvasti 2019 alkaen. Myytyihin tuotetonneihin suhteutetut ympäristöluvut eivät sisällä HKScanin omia maatiloja Virossa. Lukujen tarkistuslaskenta valmistuu vuosi- ja vastuullisuusraporttiin 2021.

Konsernin johto

HKScaniin perustetun Food Solutions -yksikön johtajana ja konsernin johtoryhmän jäsenenä aloitti 1.1.2021 Jouni T. Laine. Hän siirtyi HKScanille Salmela-Yhtiöihin kuuluvan Clewer-konsernin toimitusjohtajan tehtävästä.

HKScanin Baltian liiketoiminnasta vastaava johtaja ja konsernin johtoryhmän jäsen Anne Mere jätti tehtävänsä 13.8.2021. Samassa yhteydessä Baltian liiketoiminnasta vastaavaksi johtajaksi nimitettiin konsernin johtoryhmän jäsen Juha Ruohola. Hän vastaa edelleen myös HKScanin Puolan liiketoiminnasta, konsernin biotech-liiketoiminnasta ja lihataseesta.

Konsernin strategisesta liiketoiminnan kehittämisestä ja investoinneista vastaava johtaja ja konsernin johtoryhmän jäsen Mika Koskinen otti 13.8.2021 vastuun myös viennistä ja tuonnista, joista siihen asti vastasi Juha Ruohola.

Osakkeet ja osakkeenomistajat

Joulukuun 2021 lopussa HKScan Oyj:n maksettu ja kaupparekisteriin merkitty osakepääoma oli 66 820 528,10 euroa. Yhtiön osakkeiden kokonaismäärä, 98 951 781 osaketta, jakaantui kahteen sarjaan seuraavasti: A-osakkeita 93 551 781 kpl (94,54 % osakemäärästä) ja K-osakkeita 5 400 000 kpl (5,46 % osakemäärästä). A-osakkeet noteerataan Nasdaq Helsinki Oy:ssä. K-osakkeet ovat LSO Osuuskunnan (4 735 000 osaketta) ja Lantmännen ek. för:in (665 000 osaketta) omistuksessa eikä niitä ole listattu. LSO Osuuskunnan ja Lantmännen ek. för:in K-osakkeiden määrät pysyvät ennallaan.

HKScan Oyj:n hallitus päätti suunnatusta maksuttomasta osakeannista liittyen HKScan-konsernin osakepalkkiojärjestelmän 2018 ansaintajakson 2018–2020 palkkioiden maksamiseen. Osakeannissa luovutettiin 7.5.2021 yhteensä 141 936 yhtiön hallussa ollutta HKScan Oyj:n A-sarjan osaketta vastikkeetta osakepohjaiseen kannustinohjelmaan kuuluville henkilöille järjestelmän ehtojen mukaisesti. Osakkeiden luovuttaminen suunnatulla maksuttomalla osakeannilla perustuu varsinaisen yhtiökokouksen 8.4.2021 hallitukselle antamaan valtuutukseen.

Joulukuun lopussa yhtiöllä oli hallussaan 1 858 064 (2 000 000) omaa A-osaketta. Niiden osuus kaikista osakkeista oli 1,88 prosenttia ja äänimäärästä 0,9 prosenttia.

HKScanin osakkeiden laskennallinen markkina-arvo oli joulukuun lopussa 161,2 (190,0) miljoonaa euroa. A-sarjan osakkeiden markkina-arvo oli 152,2 (179,4) miljoonaa euroa ja listaamattoman K-sarjan osakkeiden laskennallinen markkina-arvo oli 9,0 (10,6) miljoonaa euroa.

Tammi-joulukuussa yhtiön osakkeita vaihdettiin yhteensä 32 515 203 (27 000 172) osaketta. Osakevaihdon arvo oli 67 774 266 (54 911 336) euroa. Katsauskauden ylin noteeraus oli 2,52 (2,85) euroa ja alin 1,57 (1,60) euroa. Keskimurssi oli 2,08 (2,03) euroa. Joulukuun päätöskurssi oli 1,66 (1,96) euroa.

Varsinainen yhtiökokous 2021

HKScan Oyj:n varsinainen yhtiökokous pidettiin 8.4.2021 Turussa poikkeusjärjestelyin koronapandemian vuoksi. Yhtiökokous vahvisti emoyhtiön ja konsernin tilinpäätöksen tilikaudelta 1.1.2020 - 31.12.2020 ja myönsi vastuuvapauden hallituksen jäsenille sekä toimitusjohtajalle. Yhtiökokous päätti, että yhtiö jakaa vuodelta 2020 osinkoa 0,03 euroa osakkeelta.

Yhtiökokouksen päätökset kokonaisuudessaan on julkistettu pörssitiedotteella 8.4.2021 ja yhtiökokouksen pöytäkirja on luettavissa yhtiön verkkosivuilla www.hkscan.com.

Osakepohjainen pitkän aikavälin kannustinjärjestelmä

HKScan tiedotti 7.2.2018, että yhtiön hallitus on hyväksynyt osakepohjaisen pitkän aikavälin kannustinjärjestelmän konsernin ylimmälle johdolle ja keskeisille avainhenkilöille. Järjestelmä koostuu suoriteperusteisesta osakepalkkiojärjestelmästä (Performance Share Plan - PSP) päärakenteena sekä ehdollisesta osakepalkkiojärjestelmästä (Restricted Share Plan - RSP) täydentävänä osakepalkkiojärjestelmänä. Kannustinjärjestelmä koostuu vuosittain alkavista ohjelmista ja kunkin yksittäisen ohjelman alkaminen edellyttää hallituksen erillistä päätöstä.

PSP-ohjelman 2018–2020 käynnistyessä ohjelman piirissä oli noin 30 henkilöä. Suoritustavoitteiden saavuttamisen perusteella ansaituista osakkeista osa maksettiin alkuperäisen PSP-palkkion maksuaikataulun mukaisesti keväällä 2021.

HKScan tiedotti 8.5.2019, että yhtiön hallitus hyväksyi uusien ohjelmien alkamisen yhtiön avainhenkilöille tarkoitettussa osakepohjaisessa pitkän aikavälin kannustinjärjestelmässä. PSP-ohjelma 2019–2021 on suunnattu HKScan-konsernin johtoryhmän jäsenille, yhteensä enintään 10 henkilölle. Alkuperäisen PSP-palkkioiden maksuaikataulun mukaan palkkiot tästä ohjelmasta maksettaisiin kahdessa erässä keväällä 2022 ja keväällä 2023 suoritustavoitteiden saavuttamisen perusteella.

PSP-ohjelmien 2018–2020 ja 2019–2021 suoritusjaksot 2019–2020 päättyivät 31.12.2020. Palkkiot maksetaan HKScanin A-sarjan osakkeina. PSP-ohjelman 2019–2021 suoritusjakso 2021 päättyi 31.12.2021.

Päärakennetta täydentävä ehdollinen osakepalkkiojärjestelmä koostuu vuosittain alkavista osakepalkkio-ohjelmista, jonka kukin ohjelma muodostuu kolmen vuoden pituisesta rajoitusjaksosta. Rajoitusjakson jälkeen ohjelmaan perustuvat osakepalkkiot maksetaan osallistujille HKScanin A-sarjan osakkeina.

HKScan tiedotti 8.5.2019 uuden RSP-ohjelman 2019–2021 alkamisen ehdollisessa osakepalkkiojärjestelmässä. RSP-ohjelmaan 2019–2021 olivat oikeutettuja osallistumaan PSP-ohjelman 2019–2021 osallistujat. Alkuperäisen RSP-palkkioiden maksuaikataulun mukaan palkkiot tästä ohjelmasta maksettaisiin kahdessa erässä keväällä 2022 ja keväällä 2023 hallituksen asettaman konsernitason taloudellisen mittarin täyttymisen perusteella.

HKScan tiedotti 7.4.2021 muutoksista sekä PSP- että RSP-ohjelmien maksuaikatauluihin. Uuden maksuaikataulun mukaan ansaituista palkkioista osa maksetaan vuosina 2021–2023 ja konsernin johtoryhmän palkkioista loppuosa lykätään ja maksetaan vuosina 2024–2025. Lykätyt palkkiot maksetaan suoritustavoitteiden vähimmäistason saavuttamisen perusteella. Lykätyyn palkkion kustannuksille on asetettu enimmäismäärä.

Liiketoiminnan lähiajan riskit

Tuotantopanosten ja raaka-aineiden hintojen nousu

Euroalueen talouden kasvaessa ja velkaelvytyksen jatkuessa yleinen inflaatiopaine on edelleen nousussa. Lisäksi energian hinta on ollut Euroopassa voimakkaassa nousussa. Tämä luo edelleen kustannuspaineita pakkausmateriaaleihin ja muihin tuotantopanoksiin. Euroopan heikosta viljasadosta johtuva rehuviljojen merkittävä hintojen nousu on johtanut viiveellä liharaaka-aineiden hintojen edelleen jatkuvaan nousuun. Tilanne aiheuttaa merkittävän riskin HKScanin kannattavuudelle, mikäli yhtiö ei onnistu tuotannon tehostamisen ohella nostamaan tuotteiden myyntihintoja riittävästi kustannusten nousun kattamiseksi. Mikäli erityisesti sianlihan markkinahinta ei nouse riittävän nopeasti ja tuottajien erittäin heikko kannattavuustilanne pitkittyy, voi riskinä olla paikallisen liharaaka-aineen saatavuuden heikkeneminen ja rehujen välityskauppaan liittyvän luottotappioriskin kasvu.

Koronapandemia

Pitkittynyt koronapandemia on HKScanin liiketoiminnalle edelleen merkittävä epävarmuustekijä. HKScanin kotimarkkinoilla pandemiatilanne voi muuttua nopeastikin ja markkinakohtaiset riskit muuttuvat tilanteiden mukaan. HKScanissa pandemian kehittymistä seurataan tiiviisti ja siihen reagoidaan tilanteiden mukaan. Yhtiön keskeinen tavoite on turvata henkilöstönsä terveys ja turvallisuus sekä varmistaa toiminnan häiriöttömyys koko ruokaketjussa. Tuotannon keskeytyminen henkilöstön sairastumisen seurauksena on yhtiölle merkittävä riski. Tiukkojen hygieniakäytäntöjen ja viranomaisohjeiden lisäksi yhtiö noudattaa omia pandemiaan liittyviä varautumistoimenpiteitään siihen asti, kunnes niiden asteittaista purkamista voidaan arvioida eri markkina-alueiden pandemiatilanne huomioiden.

Muut liiketoiminnan riskit

Elintarviketeollisuuden pitkässä tuotantoketjussa ruoan turvallisuus on olennaisen tärkeää. Eläintautien mahdollisuutta ei kuitenkaan voida täysin sulkea pois. Myöskään mahdollisten kansainvälisten tai paikallisten ruokaskandaalien vaikutusta kulutuskäyttäytymiseen ei voida sulkea pois.

Afrikkalainen sikarutto on lisännyt voimakkaita hintavaihteluja kansainvälisillä lihamarkkinoilla. Tämä on heijastunut myös HKScanin kotimarkkinoille. Tanskan ja useiden muiden Euroopan maiden uudet lintu-influenssatapaukset heikentävät edelleen siipikarjanlihan vientimahdollisuuksia EU:n ulkopuolelle ja ovat lisänneet tarjontaa Euroopassa. Toisaalta lintuinfluenssa on johtanut myös merkittävään siipikarjanlihan tuotannon laskuun joissakin Euroopan maissa. Tilanteesta aiheutuu osin ennakoimatonta hintavaihtelua, minkä vaikutukset ulottuvat myös HKScanin kotimarkkinoille.

Kansainvälinen liharaaka-ainemarkkina on aiempaa globaalimpi, minkä seurauksena muutokset suurien lihan tuonti- ja vientimaiden kansainvälisissä kauppasuhteissa saattavat aiheuttaa paikallisesti merkittäviä hintavaihteluja.

Ilmastonmuutokseen liittyvä keskustelu voi osaltaan vaikuttaa lihatuotteiden kuluttajakysyntään. Myös odottamattomat painostusryhmien toimenpiteet voivat vaikuttaa liiketoimintaan ja kulutuskysyntään. Kyberhyökkäykset ovat kasvavia riskejä ja ne voivat pahimmillaan haitata merkittävästi yhtiön toimintaa. Lisäksi HKScanin mahdolliset osallisuudet oikeusprosesseissa voivat muodostaa riskejä.

Riskit arvonalentumiskirjauksille kasvavat ja vaikuttavat yhtiön taloudelliseen asemaan, mikäli konsernin taloudellinen suorituskyky ei parane suunnitelmien mukaisesti. Konsernin parantuneen kannattavuuden ansiosta riskit rahoitussopimusten kovenanttiehtojen rikkoutumiselle ovat pienentyneet selvästi.

Globaalien logistiikkaketjujen heikentynyt toiminta voi aiheuttaa riskejä yhtiön investointien toteuttamiselle suunnitelluissa aikatauluissa. Koneiden ja laitteiden toimitusajat ovat pidentyneet ja hinnat nousseet. Vastaavia aikataulu- ja kustannuspaineita tunnistetaan myös tuotantotilojen rakentamisessa. HKScan ottaa suunnitelmissaan erityisen huolellisesti huomioon kustannus- ja aikatauluriskien mahdolliset vaikutukset investointiensä toteutukseen.

Epävakaa geopoliittinen tilanne voi vaikuttaa haitallisesti HKScanin liiketoimintaan ja sen kehitykseen erityisesti Baltiassa.

Katsauskauden jälkeiset tapahtumat

HKScan aloittaa suomalaisen siipikarjanlihan viennin Etelä-Koreaan

HKScan julkisti 21.1.2022 Rauman yksikön saaneen Etelä-Korean viranomaisilta vientihyväksynnän suomalaiselle siipikarjanlihalle. Siipikarjanlihan vienti Suomesta Etelä-Koreaan aloitetaan mahdollisimman nopeasti. Siipikarjanlihan vientilupa on merkittävä askel HKScanin viennille, sillä Rauman yksikössä on viime vuosina investoitu kasvuun myös viennin näkökulmasta.

Ensimmäisten vuosien vientimääräksi arvioidaan 3-5 miljoonaa kiloa. Etelä-Koreaan vietävät tuotteet ovat broilerin koipireisiä, siipiä ja varpaita. Suomalainen siipikarjanliha on vastuullisesti tuotettua ja antibiootti-vapaata. Lisäksi Suomessa on erinomainen eläintautitilanne ja eläinten hyvinvointi sekä tuotannon ympäristötehokkuus huomioidaan kaikissa vaiheissa.

HKScan suunnittelee toimintamallinsa selkeyttämistä

HKScan julkisti 3.2.2022 suunnittelevansa konsernitoimintojen ja liiketoimintayksiköiden välisen toimintamallin selkeyttämistä. HKScanin konsernitoimintojen suunnitellaan keskittyvän jatkossa aiempaa vahvemmin konsernin keskeisiin strategisiin kehityshankkeisiin ja johtamiseen sekä pörssiyhtiön hyvän hallintotavan varmistaviin toimintoihin. Operatiivinen liiketoiminta keskittyy aiempaakin selkeämmin liiketoimintayksiköihin.

HKScanin konsernitoimintojen ja Suomen liiketoimintayksikön toimintamallin selkeyttämistä koskevia suunnitelmia käsitellään Suomessa yhteistoimintaneuvotteluissa, jotka voivat johtaa arviolta 20 työtehtävän vähennykseen tai muutoksiin henkilöiden työsuhteissa. Yhteistoimintaneuvottelut eivät koske työntekijöiden henkilöstöryhmää eivätkä HKScanin liiketoimintoja Ruotsissa, Baltiassa, Tanskassa ja Puolassa. Tavoitteena on saada yt-neuvottelut päätökseen maaliskuun 2022 aikana.

Hallituksen esitys voitonjaosta

Emoyhtiön jakokelpoinen oma pääoma on 282,5 (290,9) miljoonaa euroa sisältäen vapaan oman pääoman rahaston (SVOP) määrältään 215,4 (215,1) miljoonaa euroa sekä tilikauden 2021 tuloksen -5,8 miljoonaa euroa. Hallitus esittää varsinaiselle yhtiökokoukselle, että yhtiö jakaa osinkoa 0,04 euroa osakkeelta eli yhteensä 3,9 miljoonaa euroa. Jäljellä oleva osuus jakokelpoisista varoista jätetään omaan pääomaan.

Varsinainen yhtiökokous 2022

HKScanin varsinainen yhtiökokous suunnitellaan pidettävän keskiviikkona 30.3.2022 Turussa. Kokouskutsu julkistetaan myöhemmin.

Turussa 10. helmikuuta 2022

HKScan Oyj
Hallitus

Tiedotustilaisuus

HKScan järjestää vuoden 2021 tilinpäätöstiedotteeseen liittyvän tiedotustilaisuuden analytikoille, institutionaalisille sijoittajille ja medialle 10.2.2022 klo 10.00 webcastinä osoitteessa <https://hkscan.videosync.fi/tilinpaatos-2021>. Tilaisuus on suomenkielinen.

Tuloksen esittelevät toimitusjohtaja Tero Hemmilä sekä talousjohtaja Jyrki Paappa.

Englanninkielisen sijoittajapuhelun ajankohdan sopimiseksi pyydetään ottamaan yhteyttä viestintäjohtaja Heidi Hirvoseen, puh. 010 570 6072 tai sähköpostitse heidi.hirvonen@hkscan.com.

Lisätietoja

Tero Hemmilä, toimitusjohtaja, puh. 010 570 2012

Jyrki Paappa, talousjohtaja, puh. 010 570 2512

Heidi Hirvonen, viestintäjohtaja, puh. 010 570 6072

Taloudelliset julkaisut

- Vuoden 2021 vuosi- ja vastuullisuusraportti julkaistaan viikolla 10/2022 yhtiön verkkosivuilla osoitteessa www.hkscan.com. Vuosi- ja vastuullisuusraportti sisältää toimintakertomuksen ja tilinpäätöksen lisäksi selvityksen muista kuin taloudellisista tiedoista, palkitsemisraportin sekä selvityksen hallinto- ja ohjausjärjestelmästä.
- Tammi-maaliskuun 2022 osavuosikatsaus julkistetaan tiistaina 10.5.2022.
- Puolivuosikatsaus 2022 julkistetaan keskiviikkona 20.7.2022.
- Tammi-syyskuun 2022 osavuosikatsaus julkistetaan torstaina 3.11.2022.

Me HKScanissa teemme elämästä maistuvampaa – tänään ja huomenna. Strateginen tavoitteemme on kasvaa monipuoliseksi ruokataloksi. Vastuullisesti tuotetut ja herkulliset tuotteemme ovat osa kuluttajien moninaisia ruokahetkiä arjessa ja juhlassa. Noin 7000 ammattilaisemme joukko tekee paikallisesti tuotettua ruokaa yli sadan vuoden kokemuksella. Meille HKScanissa vastuullisuus on konkreettisia tekoja koko ruokaketjussa ja jatkuvaa parantamista. Olemme asettaneet tavoitteeksemme hiilineutraalin ruokaketjun maataloilta kuluttajille vuoden 2040 loppuun mennessä osana Zero Carbon -hankettamme. Kotimarkkinoitamme ovat Suomi, Ruotsi, Baltia ja Tanska. Tunnettuja tuotemerkkejämme ovat HK®, Kariniemen®, Via® Scan®, Pärsons®, Rakvere®, Tallegg® ja Rose®. Strategisten kumppanuuksiemme kautta yhtiön tuttuja tuotemerkkejä ovat myös Kivikylän®, Tamminen® ja Boltsi®. Pörssilistatun HKScanin liikevaihto vuonna 2021 oli yli 1,8 miljardia euroa.

Katsauksessa mainitut brändit HK®, Kariniemen®, Via®, Scan®, Pärsons®, Rakvere®, Tallegg®, Rose® ja Vietävä® ovat HKScan-konsernin rekisteröimiä tavaramerkkejä.

Konsernitilinpäätös 1.1.-31.12.2021

Konsernin tuloslaskelma

(miljoonaa euroa)	Viite	10-12/2021	10-12/2020	1-12/2021	1-12/2020
Liikevaihto		491,6	472,9	1 815,3	1 781,0
Hankinnan ja valmistuksen kulut	1.	-461,4	-428,0	-1 701,4	-1 664,2
Bruttokate		30,3	44,9	113,8	116,8
Liiketoiminnan muut tuotot ja kulut	1.	3,5	-1,4	7,7	1,8
Myynnin ja markkinoinnin kulut	1.	-13,0	-10,8	-47,7	-41,3
Hallinnon kulut	1.	-13,2	-15,2	-56,0	-56,0
Liiketulos		7,6	17,5	17,9	21,3
Rahoitustuotot		0,6	0,5	2,7	2,2
Rahoituskulut		-3,8	-3,2	-17,4	-13,2
Osuus osakkuusyritysten ja yhteisyritysten tuloksista		0,6	0,4	3,4	1,9
Voitto/tappio ennen veroja		5,1	15,2	6,6	12,3
Tuloverot		-4,3	-4,0	-7,8	-7,5
Tilikauden voitto/tappio		0,8	11,2	-1,2	4,8
Tilikauden voiton/tappion jakautuminen:					
Emoyhtiön osakkeenomistajille		-0,4	9,4	-4,5	1,2
Määräysvallattomille omistajille		1,2	1,8	3,2	3,6
Yhteensä		0,8	11,2	-1,2	4,8
Emoyhtiön osakkeenomistajille kuuluvasta voitosta laskettu osakekohtainen tulos:					
Tulos/osake, laimentamaton, jatkuvat toiminnot euroa/osake		-0,01	0,09	-0,06	-0,01
Tulos/osake, laimennettu, jatkuvat toiminnot euroa/osake		-0,01	0,09	-0,06	-0,01

Konsernin laaja tuloslaskelma

(miljoonaa euroa)	10-12/2021	10-12/2020	1-12/2021	1-12/2020
Tilikauden voitto / tappio	0,8	11,2	-1,2	4,8
MUUT LAAJAN TULOKSEN ERÄT (verojen jälkeen):				
Erät, jotka saatetaan myöhemmin siirtää tulosvaikutteisiksi				
Ulkomaiseen yksikköön liittyvät muuntoerot	-0,7	4,3	-2,0	2,8
Rahavirran suojaus	1,9	0,8	7,4	-1,7
Erät, joita ei myöhemmin siirretä tulosvaikutteisiksi				
Vakuutusmatemaattiset voitot tai tappiot	2,9	-0,3	2,9	-0,3
MUUT LAAJAN TULOKSEN ERÄT YHTEENSÄ	4,1	4,7	8,3	0,8
KAUDEN LAAJA TULOS YHTEENSÄ	4,9	15,9	7,1	5,6
TILIKAUDEN LAAJAN TULOKSEN JAKAUTUMINEN:				
Emoyhtiön osakkeenomistajille	3,7	14,1	3,9	1,9
Määräysvallattomille omistajille	1,2	1,8	3,2	3,6
Yhteensä	4,9	15,9	7,1	5,6

Konsernin tase

(miljoonaa euroa)	Viite	31.12.2021	31.12.2020
VARAT			
Aineettomat hyödykkeet	2.	144,2	148,0
Aineelliset hyödykkeet	3.4.	459,7	458,7
Osuudet osakkuusyrityksissä		38,5	33,8
Laskennallinen verosaaminen	5.	36,3	40,9
Muut pitkäaikaiset varat		7,3	6,2
PITKÄAIKAISET VARAT		686,0	687,7
Vaihto-omaisuus	6.	131,1	119,0
Lyhytaikaiset saamiset		141,3	122,4
Rahat ja pankkisaamiset		27,2	46,8
LYHYTAIKAISET VARAT		299,6	288,2
VARAT		985,6	975,9
OMA PÄÄOMA JA VELAT			
OMA PÄÄOMA			
Pitkäaikainen korollinen vieras pääoma	4.	210,1	249,2
Pitkäaikainen koroton vieras pääoma		63,5	69,1
PITKÄAIKAINEN VIERAS PÄÄOMA		273,6	318,3
Lyhytaikainen korollinen vieras pääoma	4.	131,8	97,2
Lyhytaikainen koroton vieras pääoma		249,8	231,3
LYHYTAIKAINEN VIERAS PÄÄOMA		381,7	328,5
OMA PÄÄOMA JA VELAT		985,6	975,9

Laskelma konsernin oman pääoman muutoksista

(miljoonaa euroa)	1.	2.	3.	4.	5.	6.	7.	8.	9.	10.	11.	12.
OMA PÄÄOMA 1.1.2021	66,8	72,9	-0,8	215,4	25,9	10,3	-10,6	-4,8	-66,4	308,8	20,3	329,1
Tilikauden tulos	-	-	-	-	-	-	-	-	-4,5	-4,5	3,2	-1,2
Muut laajan tuloksen erät												
Muuntoerot	-	-	-	-	-	-	-2,0	-	-	-2,0	-	-2,0
Rahavirran suojaus	-	-	7,4	-	-	-	-	-	-	7,4	-	7,4
Vakuutusmaattiset voitot tai tappiot	-	-	-	-	-	-	-	-	2,9	2,9	-	2,9
Muut laajan tuloksen erät yhteensä	-	-	7,4	-	-	-	-2,0	-	2,9	8,3	-	8,3
Tilikauden laaja tulos	-	-	7,4	-	-	-	-2,0	-	-1,5	3,9	3,2	7,1
Suorat kirjaukset	-	-	-	-	-	0,0	-	-	0,5	0,5	-	0,5
Osingonjako	-	-	-	-	-	-	-	-	-2,9	-2,9	-1,4	-4,3
Hybridilaina	-	-	-	-	-	-	-	-	-2,1	-2,1	-	-2,1
OMA PÄÄOMA 31.12.2021	66,8	72,9	6,6	215,4	25,9	10,4	-12,6	-4,8	-72,4	308,3	22,1	330,3

(miljoonaa euroa)	1.	2.	3.	4.	5.	6.	7.	8.	9.	10.	11.	12.
OMA PÄÄOMA 1.1.2020	66,8	72,9	1,0	215,4	25,9	10,3	-13,4	-4,8	-66,2	307,9	17,2	325,1
Tilikauden tulos	-	-	-	-	-	-	-	-	1,2	1,2	3,6	4,8
Muut laajan tuloksen erät												
Muuntoerot	-	-	-	-	-	-	2,8	-	-	2,8	-	2,8
Rahavirran suojaus	-	-	-1,7	-	-	-	-	-	-	-1,7	-	-1,7
Vakuutusmaattiset voitot tai tappiot	-	-	-	-	-	-	-	-	-0,3	-0,3	-	-0,3
Muut laajan tuloksen erät yhteensä	-	-	-1,7	-	-	-	2,8	-	-0,3	0,8	-	0,8
Tilikauden laaja tulos	-	-	-1,7	-	-	-	2,8	-	0,8	1,9	3,6	5,6
Suorat kirjaukset	-	-	-	-	-	0,0	-	-	1,1	1,0	-	1,0
Osingonjako	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-0,7	-0,7
Tytäryhtiön hankinta	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	0,1	0,1
Hybridilaina	-	-	-	-	-	-	-	-	-2,1	-2,1	-	-2,1
OMA PÄÄOMA 31.12.2020	66,8	72,9	-0,8	215,4	25,9	10,3	-10,6	-4,8	-66,4	308,8	20,3	329,1

SARAKKEET: 1. Osakepääoma, 2. Ylikurssirahasto, 3. Arvonmuutosrahasto, 4. Sijoitettu vapaa oma pääoma (SVOP), 5. Hybridilaina, 6. Muut rahastot, 7. Muuntoerot, 8. Omat osakkeet, 9. Voittovarot, 10. Emoyhtiön osakkeenomistajien osuus yhteensä, 11. Määräysvallattomien omistajien osuus, 12. Yhteensä

Rahavirtalaskelma

(miljoonaa euroa)	10-12/2021	10-12/2020	1-12/2021	1-12/2020
Rahavirta ennen käyttöpääoman muutosta	23,1	25,6	75,3	78,7
Käyttöpääoman muutos	21,4	19,8	-3,1	-1,3
Rahoituserät ja verot	-2,3	-4,9	-17,6	-13,7
LIIKETOIMINNAN RAHAVIRTA	42,1	40,5	54,6	63,7
Investointien rahavirta	-20,9	-13,9	26,5	-85,1
RAHAVIRTA INVESTOINTIEN JÄLKEEN	21,2	26,5	81,2	-21,4
Hybridilaina	-	-	-2,1	-2,1
Lainojen muutokset	-3,3	4,0	-93,9	32,7
Maksetut osingot	-	-	-4,4	-0,7
RAHOITUKSEN RAHAVIRTA	-3,3	4,0	-100,3	30,0
NETTORAHAVIRTA	17,9	30,5	-19,2	8,6
Rahavarat kauden alussa	9,3	15,2	46,8	37,5
Rahavarojen valuuttakurssimuutosten vaikutus	0,0	1,1	-0,4	0,6
Rahavarat kauden lopussa	27,2	46,8	27,2	46,8

Tunnusluvut

(miljoonaa euroa)	31.12.2021	31.12.2020
Tulos/osake (EPS), laimentamaton, eur	-0,06	-0,01
Tulos/osake (EPS), laimennettu, eur	-0,06	-0,01
Oma pääoma/osake, eur	3,17	3,19
Omavaraisuusaste, %	33,5	33,7
Osakeantioikaistu ulkona olevien osakkeiden keskimääräinen lukumäärä, milj. kpl	97,0	97,0
Bruttoinvestoinnit käyttöomaisuuteen, Meur	48,2	83,5
Lisäykset käyttöoikeusomaisuuseriin, Meur	89,2	7,2
Poistot ja arvonalentumiset, Meur	60,2	56,7
Henkilöstö keskimäärin, (FTE)	6 892	6 741

Tunnuslukujen laskentakaavat

HKScan julkaisee vaihtoehtoisia tunnuslukuja antaakseen relevanttia tietoa sidosryhmille. Julkaistuja vaihtoehtoisia tunnuslukuja käytetään myös yhtiön ohjaamiseen. Vertailukelpoisuuteen vaikuttavat erät ja siihen liittyvät vaihtoehtoiset tunnusluvut julkaistaan, koska ne kuvaavat paremmin liiketoiminnan kehittymistä ja parantavat kausien välistä vertailukelpoisuutta.

Sitoutuneen pääoman tuotto (ROCE) ennen veroja (%)	Tulos ennen veroja + korko- ja muut rahoituskulut ----- Taseen loppusumma – korottomat velat (keskiarvo)	x 100
Omavaraisuusaste (%)	Oma pääoma yhteensä ----- Taseen loppusumma – saadut ennakot	x 100
Nettovelkaantumisaste (%) (Net gearing)	Korolliset nettorahoitusvelat ----- Oma pääoma	x 100
Osakekohtainen tulos (EPS)*	Emoyhtiön osakkeenomistajille kuuluva tilikauden voitto ----- Ulkona olevien osakkeiden keskim. lkm tilikauden aikana	
Osakekohtainen oma pääoma	Emoyhtiön osakkeenomistajille kuuluva oma pääoma ----- Ulkona olevien osakkeiden lkm tilinpäätöspäivänä	
Osakekannan markkina-arvo	Ulkona olevien osakkeiden lkm tilinpäätöspäivänä x tilikauden päätöskurssi	
Rahavirta ennen rahoituskuluja ja rahoitusta	Rahavirta investointien jälkeen – rahoituserät	
Henkilöstön määrä	Kalenterikuukausien lopussa laskettujen henkilöstömäärien keskiarvo	
Vertailukelpoisuuteen vaikuttavat erät	Kertaluonteiset maksut, jotka eivät liity normaaliin jatkuvaan toimintaan ja jotka olennaisesti vaikuttavat yhtiön talouteen. Esimerkkejä näistä ovat uudelleenjärjestelykulut, irtisanomiset, näihin liittyvät lakikulut, oikeudellisista tuomioista tai sopimisista johtuvat maksut, yrityshankintoihin liittyvät transaktiokulut (konsultointi, neuvonanto, lakipalvelut, dd-palvelut, rekisteröinti ym.) sekä yritysmyyntien voitot/tappiot.	
Vertailukelpoinen liiketulos	Liiketulos – vertailukelpoisuuteen vaikuttavat erät	
Vertailukelpoinen voitto/tappio ennen veroja	Voitto/tappio ennen veroja – vertailukelpoisuuteen vaikuttavat erät	
Vertailukelpoinen osakekohtainen tulos*	Emoyhtiön osakkeenomistajille kuuluva tilikauden voitto – vertailukelpoisuuteen vaikuttavat erät ----- Ulkona olevien osakkeiden keskim. lkm tilikauden aikana	
Korollinen nettovelka	Korolliset velat – rahat ja pankkisaamiset	

*Osakekohtaisen tuloksen laskennassa tilikauden voitosta on vähennetty hybridilainan kaudelle kuuluva korko sekä liikkeeseenlaskukulut verovaikutuksella oikaistuna.

Konsernin tilinpäätöstiedotteen liitetiedot

Laadintaperiaatteet

HKScan Oyj:n tilinpäätöstiedote ajalta 1.1.–31.12.2021 on laadittu IAS 34 Osavuositiedot -standardia noudattaen. Tilinpäätöstiedotteen laatimisessa on sovellettu samoja laskentaperiaatteita kuin vuosi-tilinpäätöksessä 2020. Tiedotteen luvut on pyöristetty miljooniin euroihin, joten yksittäisten lukujen yhteenlaskettu summa saattaa poiketa esitetystä summaluvusta. Laskentaperiaatteet on kerrottu vuoden 2020 tilinpäätöksessä. Tilinpäätöstiedotetta ei ole tilintarkastettu.

Segmenttikohtainen vertailu

(miljoonaa euroa)	10-12/2021	10-12/2020	1-12/2021	1-12/2020
LIKEVAIHTO				
- Suomi				
Liikevaihto, tavarat	208,8	208,0	769,0	769,1
Liikevaihto, palvelut	0,9	0,9	3,3	3,2
- Ruotsi				
Liikevaihto, tavarat	196,7	184,6	700,3	662,1
Liikevaihto, palvelut	0,0	0,0	0,1	0,0
- Baltia				
Liikevaihto, tavarat	44,1	42,9	169,6	174,6
Liikevaihto, palvelut	0,0	0,1	0,4	0,4
- Tanska				
Liikevaihto, tavarat	41,0	36,4	172,7	171,5
Liikevaihto, palvelut	0,0	0,0	0,0	0,0
Konserni yhteensä	491,6	472,9	1 815,3	1 781,0
LIIKETULOS				
- Suomi	5,8	15,0	12,1	10,7
- Ruotsi	8,4	7,5	22,6	19,1
- Baltia	-4,5	0,3	-5,4	3,7
- Tanska	1,0	-0,2	0,0	1,0
Segmentit yhteensä	10,8	22,6	29,3	34,4
Konsernihallinnon kulut	-3,1	-5,2	-11,4	-13,2
Konserni yhteensä	7,6	17,5	17,9	21,3
INVESTOINNIT				
- Suomi				
Bruttoinvestoinnit käyttöomaisuuteen	4,3	5,9	16,3	54,8
Lisäykset käyttöomaisuuseriin	0,6	1,6	70,9	3,0
Investoinnit yhteensä	4,9	7,5	87,1	57,8
- Ruotsi				
Bruttoinvestoinnit käyttöomaisuuteen	8,8	5,8	19,6	17,4
Lisäykset käyttöomaisuuseriin	0,7	0,7	9,1	1,7
Investoinnit yhteensä	9,5	6,5	28,6	19,1

- Baltia				
Bruttoinvestoinnit käyttöomaisuuteen	3,5	1,3	8,1	4,9
Lisäykset käyttöoikeusomaisuuseriin	0,8	0,3	8,5	0,9
Investoinnit yhteensä	4,3	1,6	16,7	5,8
- Tanska				
Bruttoinvestoinnit käyttöomaisuuteen	2,0	1,6	4,3	6,4
Lisäykset käyttöoikeusomaisuuseriin	0,2	0,9	0,8	1,6
Investoinnit yhteensä	2,2	2,5	5,1	8,0
Yhteensä	21,0	18,0	137,5	90,7
HENKILÖSTÖ KESKIMÄÄRIN, (FTE)				
- Suomi			2 755	2 684
- Ruotsi			1 945	1 899
- Baltia			1 538	1 528
- Tanska			655	629
Yhteensä			6 892	6 741

Tuloslaskelman liitetiedot

1. Vertailukelpoisuuteen vaikuttavat erät

(miljoonaa euroa)	10-12/2021	10-12/2020	1-12/2021	1-12/2020
Vertailukelpoinen liiketulos	7,3	12,1	14,5	17,0
Työsuhteen lopetus, Baltia 1)	-	-	-0,2	-
Työsuhteen lopetus, Konsernihallinto 1)	-	-	0,2	-
Omaisuuuden alaskirjaus, Ruotsi 2) 3)	-0,2	-	-0,2	-
Omaisuuuden alaskirjaus, Suomi 2) 3)	0,1	3,1	3,1	3,1
Omaisuuuden alaskirjaus, Baltia 4)	-	-	-	-0,3
Omaisuuuden alaskirjaus, Tanska 2) 3)	-	4,1	-	4,1
Osakkuusyhtiösaldojen alaskirjaus, Ruotsi 1) 2) 4)	-	0,3	-	0,1
Riita-asia ja sovinto, Tanska 1) 4)	-	-0,2	-	-0,7
Energiaverovaraus, Tanska 1) 4)	-	-3,5	-	-3,5
Ympäristövaraus, Suomi 2)	-	0,9	-	0,9
Aineellisten hyödykkeiden myyntivoitto, Suomi 4)	0,5	0,6	0,5	0,6
Liiketulos	7,6	17,5	17,9	21,3

- 1) Sisältyvät tuloslaskelmassa riville "Hallinnon ja myynnin ja markkinoinnin kulut"
- 2) Sisältyvät tuloslaskelmassa riville "Hankinnan ja valmistuksen kulut"
- 3) Omaisuuuserien arvonalentaminen kirja-arvoon, joka vastaa arvioitua tulosta tulevaisuudessa
- 4) Sisältyvät tuloslaskelmassa riville "Liiketoiminnan muut tuotot ja kulut"

Taseen liitetiedot

2. Aineettomien hyödykkeiden muutokset

(miljoonaa euroa)	1-12/2021	1-12/2020
Kirjanpitoarvo kauden alussa	148,0	136,4
Muuntoerot	-1,8	3,4
Lisäykset	1,6	5,4
Vähennykset	-0,7	0,0
Poistot ja arvonalentumiset	-4,6	-4,3
Siirto toiseen tase-erään	1,6	7,1
Kirjanpitoarvo kauden lopussa	144,2	148,0

3. Aineellisten hyödykkeiden muutokset

(miljoonaa euroa)	1-12/2021	1-12/2020
Kirjanpitoarvo kauden alussa	458,7	439,1
Muuntoerot	-1,7	2,3
Lisäykset	135,9	85,3
Vähennykset	-75,9	-8,4
Poistot ja arvonalentumiset	-55,6	-52,5
Siirto toiseen tase-erään	-1,6	-7,1
Kirjanpitoarvo kauden lopussa	459,7	458,7

4. Käyttöoikeusomaisuuserät ja vuokrasopimusvelat

(miljoonaa euroa)	Maa- ja vesialueet	Rakennukset ja rakennelmat	Koneet ja kalusto	Yhteensä	Vuokrasopimusvelka
Kirjanpitoarvo kauden alussa 1.1.2021	2,2	15,6	15,6	33,3	35,6
Muuntoerot	-	-0,1	-0,1	-0,2	-0,2
Lisäykset	0,1	84,1	5,3	89,4	89,3
Poistot ja arvonalentumiset	-0,1	-7,5	-5,4	-13,0	-
Maksut	-	-	-	-	-11,3
Kirjanpitoarvo kauden lopussa 31.12.2021	2,2	92,1	15,3	109,5	113,4

(miljoonaa euroa)	Maa- ja vesialueet	Rakennukset ja rakennelmat	Koneet ja kalusto	Yhteensä	Vuokrasopimusvelka
Kirjanpitoarvo kauden alussa 1.1.2020	10,0	18,7	15,7	44,3	46,3
Muuntoerot	-	0,2	0,1	0,3	0,3
Lisäykset	0,3	2,0	4,9	7,2	7,2
Vähennykset	-7,7	-0,2	-	-8,0	-7,9
Poistot ja arvonalentumiset	-0,4	-4,6	-5,1	-10,1	-
Muu muutos	-	-0,4	0,0	-0,4	-
Maksut	-	-	-	-	-10,3
Kirjanpitoarvo kauden lopussa 31.12.2020	2,2	15,6	15,6	33,3	35,6

(miljoonaa euroa)	10-12/2021	10-12/2020	1-12/2021	1-12/2020
Käyttöoikeusomaisuuserien poistot	-3,5	-2,6	-13,0	-10,1
Korkokulu vuokrasopimusvelalle	-1,2	-0,3	-4,2	-1,2
Yhteensä tuloslaskelmaan kirjattu	-4,8	-2,8	-17,2	-11,3

5. Laskennallinen verosaaminen

36,3 miljoonan euron laskennallisesta verosaamisesta 28,2 miljoonaa euroa tulee konsernin Suomen toimintojen tappioista, hyllypoistoista ja vähennyskelvottomista korkokuluista. Suomen toimintojen tappioista kirjatun laskennallisen verosaamisen kasvu vuonna 2018 johtui Rauman yksikön käynnistysvaiheen tappioista, jotka ovat luonteeltaan tilapäisiä.

Yhtiö voi pienentää tappioiden vanhenemisen riskiä lykkäämällä verotuksen poistoja. Asteittainen verosaamisen vähennys tapahtuu kannattavuuden parantuessa.

Laskennalliset verosaamiset odotetaan tulevan käytetyksi kuluvan vuosikymmenen aikana. Arvio perustuu johdon lähivuosien suunnitelmiin. Suunnitelmiin aina liittyvää epävarmuutta on pienennetty arvioimalla erittäin varovainen liiketuloksen kasvu vuonna 2026 ja sen jälkeen. Koronapandemialla on vain vähäinen vaikutus odotettuun käyttöaikaan. Laskennallisen verosaamisen käyttö perustuu tulevaisuuden verotettaviin tuloihin, ja oletukseen, että verolainsäädännössä ei tapahdu merkittäviä negatiivisia muutoksia. Lisäksi poistojen hyllyttämisellä ja korkovähennysten rajoituksilla voidaan nopeuttaa tappioiden käyttöä ennen kuin ne vanhenevat. Hyllypoistojen ja vähennysrajoitusten alaisten korkojen käyttöä ei ole ajallisesti rajoitettu. Kirjaamaton laskennallinen verosaaminen Suomessa joulukuun 2021 lopussa oli 20,7 miljoonaa euroa.

6. Vaihto-omaisuus

(miljoonaa euroa)	1-12/2021	1-12/2020
Aineet ja tarvikkeet	72,2	59,8
Keskeneräiset tuotteet	5,4	4,6
Valmiit tuotteet	46,0	47,5
Muu vaihto-omaisuus	0,4	0,5
Ennakkomaksut vaihto-omaisuudesta	1,0	1,5
Elävät eläimet	6,0	5,2
Vaihto-omaisuus yhteensä	131,1	119,0

Johdannaissopimuksista johtuvat vastuut

(miljoonaa euroa)	31.12.2021	31.12.2020
Johdannaissopimusten nimellisarvot		
Valuuttajohdannaiset	72,7	59,2
Korkojohdannaiset	74,1	99,9
Sähköjohdannaiset	13,0	13,4
Johdannaissopimusten käyvät arvot		
Valuuttajohdannaiset	0,2	-0,3
Korkojohdannaiset	-1,1	-3,5
Sähköjohdannaiset	7,0	-1,5

Konsernin muut vastuusitoumukset

(miljoonaa euroa)	31.12.2021	31.12.2020
Velat, joiden vakuudeksi on annettu pantteja tai kiinnityksiä		
- rahalaitoslainat	-	84,3
Omasta velasta		
- Annetut kiinteistökiinnitykset	-	37,7
Muiden puolesta annetut		
- takaukset ja muut sitoumukset	6,4	8,0
Muut omat vastuut		
Leasing- ja vuokravastuut	0,2	0,2

Konsernin soveltamat käyvän arvon määrittämisperiaatteet toistuvasti käypään arvoon arvostettavista rahoitusinstrumenteista

Johdannaiset

Valuuttatermiinien käyvät arvot määritetään käyttämällä raportointikauden päättymispäivän markkinahintoja vastaavan pituisille sopimuksille. Koronvaihtosopimusten käyvät arvot on määritetty tulevien rahavirtojen nykyarvoon perustuvalla menetelmällä, jonka tukena ovat raportointikauden päättymispäivän markkinakorot. Hyödykejohdannaisien käyvät arvot määritetään käyttämällä julkisesti noteerattuja markkinahintoja.

(miljoonaa euroa)	31.12.2021	Taso 1	Taso 2	Taso 3
Käypään arvoon arvostetut varat				
Käypään arvoon tulosvaikutteisesti kirjattavat rahoitusvarat				
- Kaupankäyntiarvopaperit	-	-	-	-
- Kaupankäyntijohdannaiset				
- Koronvaihtosopimukset	-	-	-	-
- Valuuttajohdannaiset	0,4	-	0,4	-
- Hyödykejohdannaiset	7,0	-	7,0	-
josta rahavirran suojauslaskennassa	7,0	-	7,0	-
Yhteensä	7,4	-	7,4	-
Käypään arvoon arvostetut velat				
Käypään arvoon tulosvaikutteisesti kirjattavat rahoitusvelat				
- Kaupankäyntijohdannaiset				
- Koronvaihtosopimukset	-1,1	-	-1,1	-
- Valuuttajohdannaiset	-0,2	-	-0,2	-
- Hyödykejohdannaiset	-	-	-	-
josta rahavirran suojauslaskennassa	-	-	-	-
Yhteensä	-1,3	-	-1,3	-

(miljoonaa euroa)	31.12.2020	Taso 1	Taso 2	Taso 3
Käypään arvoon arvostetut varat				
Käypään arvoon tulosvaikutteisesti kirjattavat rahoitusvarat				
- Kaupankäyntiarvopaperit	-	-	-	-
- Kaupankäyntijohdannaiset				
- Koronvaihtosopimukset	-	-	-	-
- Valuuttajohdannaiset	0,2	-	0,2	-
- Hyödykejohdannaiset	0,3	-	0,3	-
josta rahavirran suojauslaskennassa	0,3	-	0,3	-
Yhteensä	0,5	-	0,5	-
Käypään arvoon arvostetut velat				
Käypään arvoon tulosvaikutteisesti kirjattavat rahoitusvelat				
- Kaupankäyntijohdannaiset				
- Koronvaihtosopimukset	-3,5	-	-3,5	-
- Valuuttajohdannaiset	-0,6	-	-0,6	-
- Hyödykejohdannaiset	-1,8	-	-1,8	-
josta rahavirran suojauslaskennassa	-1,8	-	-1,8	-
Yhteensä	-5,9	-	-5,9	-

Tason 1 instrumenttien käyvät arvot perustuvat markkinoilla noteerattuihin hintoihin. Tason 2 instrumenttien käyvät arvot perustuvat merkittävältä osin muihin syöttötietoihin kuin tasoon 1 sisältyviin noteerattuihin hintoihin, mutta kuitenkin tietoihin, jotka kyseiselle omaisuuserälle tai velalle ovat todettavissa joko suoraan tai epäsuorasti (hinnoista johdettuina). Näiden instrumenttien käyvän arvon määrittämisessä konserni käyttää yleisesti hyväksytyjä arvostusmalleja, joiden syöttötiedot kuitenkin perustuvat merkittävältä osin todennettaviin markkinatietoihin. Tason 3 instrumenttien käyvät arvot perustuvat syöttötietoihin, jotka eivät perustu todennettavissa olevaan markkinatietoon, vaan merkittävältä osin johdon arvioihin ja niiden käyttöön yleisesti hyväksyttävissä arvostusmalleissa.

Liiketoimet lähipiirin kanssa

(miljoonaa euroa)	1-12/2021	1-12/2020
Myynnit osakkuusyhtiöille	9,8	9,6
Ostot osakkuusyhtiöiltä	37,0	34,0
Myyntisaamiset ja muut saamiset osakkuusyhtiöiltä	1,7	1,2
Ostovelat ja muut velat osakkuusyhtiöille	3,4	2,6